

Dursun, D. & Karagöz Dursun, B. (2023). The Place and Importance of Folk Songs in Secondary Education in The Dimension of Values Education, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 8(23), 2716-2750.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoec.805>

Article Type (Makale Türü): Research Article

THE PLACE AND IMPORTANCE OF FOLK SONGS IN SECONDARY EDUCATION IN THE DIMENSION OF VALUES EDUCATION

Doğukan DURSUN

Assist. Prof. Dr., Inonu University, Malatya, Turkey, dogukan.dursun@inonu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-8089-4953

Betül KARAGÖZ DURSUN¹

Assist. Prof. Dr., Inonu University, Malatya, Turkey, betul.karagoz@inonu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-2655-3303

Received: 16.02.2023

Accepted: 17.09.2023

Published: 01.10.2023

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the place and importance of folk songs in secondary education in terms of values education. Case study design, one of the qualitative designs, was used in the research. In the study, in secondary education; The folk song works in 4 books used in music lessons in 9th, 10th, 11th and 12th grades were examined and analyzed in depth. Your works; Features such as decision voice, maqam sequence, procedural knowledge, and vocal range were examined. As a result of the analysis; It was observed that there were a total of 57 folk songs in the music books, 12 in the 9th grade, 15 in the 10th grade, 14 in the 11th grade and 16 in the 12th grade. Folk songs consist of simple, combined and mixed rhythms; It is in the maqam series Uşşak, Hüseyini, Hicaz, Segâh, Çargâh, Buselik, Kürdi, Muhayyer Kürdi, Acem Kürdi, Hüzam, Rast and Sultaniyegâh; It has been observed that the subjects of love and infatuation are dominant in terms of subject-theme. In addition, it has been determined that the values of love are mostly used in the folk songs, which are also discussed in terms of values education. One of the striking points is that the folk songs in the books are mostly chosen from folk songs that are still up to date. In line with the findings, it can be said that the number of folk songs in secondary school music textbooks is insufficient. When selecting works, it is thought that it would be better and more effective in terms of values education if field experts conduct a more detailed study and include important works that reflect Turkish culture and values.

Keywords: Values education, folk song, secondary education..

¹ Corresponding Author: betul.karagoz@inonu.edu.tr

INTRODUCTION

Values are among the most fundamental elements that keep a society alive, ensure its development and continuity. Values are intertwined with culture. Although these two concepts are similar in many aspects, their most basic common feature is that they consist of accepted unwritten rules adopted by society. It can be considered one of the most important and primary duties of societies to preserve their material and spiritual values in cultural integrity and to pass them on to future generations. At this point, it is of great importance that especially the younger generations grow up absorbing our culture as well as our core values. Here, the biggest duty falls on schools, after the family institution. Therefore, when structuring the education system, attention should be paid to preparing educational programs that include values and cultural elements. It is suitable for today's conditions, planned, gradual, in accordance with the principle of easy to difficult, simple to complex, innovative yet committed to its core values, preserving its cultural integrity, reinforcing national unity and solidarity, adopting the contemporary education approach, following technological developments and allowing their use, giving importance to individual differences. With a program that focuses on the student, provides the opportunity to learn by doing and experiencing, and is enriched with value-based activities, and with educators who will carry out the education in this way, students who are equipped with the knowledge and skills expected from the teaching process, who protect their culture, who adopt their values and direct their lives in this way will be trained.

The main purpose of our education system is to raise individuals with knowledge, skills and behaviors integrated with values (Ersöz et al., 2021). The aim of the secondary education program, in line with the Turkish National Education Basic Law, is to raise "individuals who are ready for higher education and life who have adopted national and spiritual values, fulfill their responsibilities, adopted these values and transformed them into a lifestyle, and contributed to the economic, social and cultural development of our country" (Ersöz et al., 2021).

It is very important to prepare an environment where students can learn while having fun while gaining values. One of the most effective environments for this can be considered as music education. "Considering that music education is an education that contributes to all areas of development of the child, entertains while teaching, and activates the child's spiritual world, it can be said that music lessons will be effective in gaining values for the child, making them adopt values and increasing their awareness of values." One of the most common classroom activities in music education is song/folk song teaching. Music lessons can be used as an effective tool in values education through pre-planned activities consisting of folk songs that include our values and cultural elements (Karagöz, 2013). Children learn their own culture through music and dance, and thus their national feelings are reinforced (Şen, 2006:338). Implementation of a program that includes activities consisting of value-based songs and folk songs in music education is of great importance in terms of imparting values. In these programs, which are thought to be effective on students, including folk songs, which are one of the most important products of our own culture, will be more effective in the acquisition of values (Dursun and Karagöz Dursun, 2022).

One of the dynamic elements of culture is art, one of the important branches of art is music (Polat, 2020), and one of the most important types of music is Folk Music. When it comes to folk music, which has an important place in music education, the first thing that comes to mind is folk songs. With folk songs, she expressed the daily life, beliefs, traditions and customs of the Anatolian people, in short, their entire way of life, and therefore folk songs became the voice of the people. "Folk songs are among the elements that reflect the characteristics, history, traditions and customs of the Turkish society in the most beautiful way.". Folk song is a Turkish folk poem sung with melody. It is the type of music that most reflects the cultural characteristics of the society it belongs to (Göher, 2011). It has a structure as deep-rooted as the Turkish language (Gazimihal, 2006). It is the expression of important events, feelings and thoughts in the life of the Turkish people through music. It is one of the folklore products that expresses the love and heroism of the people for their country and people with a deep feeling (Ataman, 2009).

Folk songs; It has all the features that a folklore product should have in terms of being transferred from generation to generation through oral communication, having a deep-rooted tradition, spreading over time and the emergence of various variants, being anonymous, and the structure and melodic features that make it up and distinguish it from other genres" (Öncü, 2011: 8). Folk songs contribute to the development of vocabulary. It contributes to the learning of words, idioms, phrases and sayings of the language. It also enables the development of language consciousness and national awareness (Artun, 2009).

This word, which develops from the word *Türki* and means belonging to the Turks, is generally used for all broken *havas* (rhythmic melodies). It is the name of the folk songs known as *Turks of the Turks*, *Turkmans of the Turks*, *Varsağı of the Varsaks*" (Emnalar, 1998: 243).

It can be said that folk songs are one of the indispensable parts of life because they exist in every aspect of our lives. Turkish people expressed their pain, joy, happiness, sadness, in short, all their emotions through folk songs. He expressed himself with folk songs, and folk songs translated his feelings (Aytaş, 2003). Folk songs draw attention not only to individual but also social events, and also focus on the cultural changes experienced throughout the historical process. At this point, folk songs are important value carriers and an important tool in transferring the values of society to future generations (Göher, 2011).

Göher (2011) stated the main themes in folk songs as follows: Love, hatred, hope, fear, bravery, jealousy, longing, tolerance, grudge, forgiveness, bigotry, dream, reality, heroism, rebellion, adherence to order, etc. Main themes such as "exile, military service, war, heroism, lullabies, laments, work songs", which are frequently used in folk songs that describe every human emotion and situation, have been examined.

Research shows that young people are psychologically affected by the music they listen to (Güner, 1995; Anderson, Carnegie and Eubanks, 2003; Sezer, 2011; Taşal and Vural, 2011). For this reason, the lyrics of the music listened to are gaining importance once again. Based on this, teaching folk songs that include values, raise awareness of national unity and solidarity, and express our own culture to secondary school students, in line with

predetermined goals, is extremely important as it can create value awareness in young people. It is possible to see the cultural and historical events, traditions, beliefs and the effects of the society's lifestyle in the folk melodies, which we can describe as a cultural transmitter (Evsen and Algi, 2018).

It is of great importance to transfer our culture to future generations intact and without change and to educate our children with the right approach (Toptaş and Güler, 2016). "One of the important ways to transfer social knowledge is undoubtedly music." (Topalak, 2021). Teaching and transferring music, one of the sub-branches of art, is carried out through music education. Therefore, music education is among the elements that keep culture alive and ensure its continuity (İstanbullu, 2014). In the process of music education, folk music is the most basic building block for people to learn the structure of the society they belong to and their own culture (Emnalar, 1998). The application area of folk music in schools is folk songs. Folk songs, which are the basic elements of folk culture, are oral literary products that reflect the value judgments of the society to which they belong.

The aim of secondary education institutions is not only to prepare students for life, but also to teach them to live their own culture and pass it on to future generations (Ülken, 1964). Secondary education is a period when children reach a certain maturity and begin to take on various roles in social life. During this period, students should be given not only pure knowledge but also character education equipped with values education (Yeniyol, 2016). One of the aims of secondary education is to provide students with general knowledge, to be sensitive to social events, and to raise awareness of contributing to the social, cultural and economic development of the country (MEB, 2021). Secondary school students receive values education by educators within the implicit or explicit program at school (Yeniyol, 2016). The important thing is that these values education is given towards behavior (Meydan, 2012).

"The main subject and field of study of education should be the improvement of human morality." An approach to education whose only priority is academic success and does not care about spiritual values leads to the development of one-dimensional individuals (Hökelekli, 2013). One of the main purposes of the education system is to raise individuals who have adopted values. These values; It is expressed with ten root values such as "justice, friendship, honesty, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism and helpfulness" in the music lesson curriculum (MEB, 2021). It is a very important point that in values education, the values that need to be acquired by students are included in the program without leaving it to the teacher's choice (Elbir, Bağcı, 2013). With the Basic Law of National Education, attention was drawn to values education at the 18th National Education Council and values education began to become an integral part of education (Yeniyol, 2016). Music education has an important role in preserving our folk music, which has an important place in our culture, and in teaching cultural values and transferring them to future generations (Toptaş and Güler, 2016). At this point, folk songs that describe the experiences of societies, translate the feelings of the society they belong to, and express their silence are of great importance. Therefore, it is considered very important to teach the root values in the program through folk songs. Table 1 below lists the root values in secondary school music textbooks.

Table 1. Root Values and Attitudes and Behaviors Related to Values in the Music Lesson Curriculum

Values	Attitudes and Behaviors Related to Values
Justice	Being fair, sharing, treating equally
Friendship	Trust, understanding, solidarity, loyalty, loyalty, cooperation
Honesty	Being clear and understandable, being reliable, being truthful, keeping one's word
Self Control	Being able to take responsibility for one's behavior, controlling one's behavior, having self-confidence, apologizing when necessary
Patience	Being determined, knowing how to wait, not tolerating
Respect	Treating others the way you want to be treated, being humble, valuing other people's personalities
Love	Giving importance to family unity, trust, making sacrifices, being loyal, being merciful
Responsibility	Being responsible towards oneself, one's environment, one's homeland and one's family; keeping one's word, being consistent and reliable, taking the consequences of one's actions
Patriotism	Obedying the rules and laws, being hard-working, solidarity, being loyal, being sensitive to historical and natural heritage, caring about society.
Helpfulness	Being generous, being self-sacrificing, cooperating, being compassionate, being hospitable, sharing

Source: MEB, 2021

Purpose and Importance of the Research

The purpose of this research is to determine the Place and Importance of Folk Songs in Secondary Education in the Dimension of Values Education. For this purpose, within the scope of the research, the folk songs included in the music books taught in the 9th, 10th, 11th and 12th grades of secondary education were identified. The structural features of the folk songs were determined and evaluated in terms of subject-theme and values education. For this purpose, the sub-objectives of the research were determined as follows: How many folk songs are there in music textbooks? What are the structural features of the folk songs in the books? What is the situation in terms of subject-theme and values education?

In our globalizing world, it is becoming increasingly difficult for societies to protect their own assets and pass them on to future generations. One of the most important rules in maintaining the existence of a society is to impose its cultural knowledge and values on the generation that meets different cultures without knowing or learning their own values and without being properly acquainted with their own culture. Therefore, the survival of societies is possible by transferring their cultural values to future generations. Turkish Folk Music has an important place in this transmission. For this reason, this study, in which folk songs are examined in terms of subject-theme and values education as well as their musical characteristics, is considered important.

METHOD

In this section, the research model, the books and works examined, the methods used in collecting data and analyzing the data are emphasized.

Model of the Research

In this section, issues such as the research model, the books and works examined, and the collection and analysis of data are emphasized. This research aimed to determine the structural features of the folk songs in the secondary education (9th, 10th, 11th and 12th grades) music textbooks prepared by the Ministry of Education (2021) and to reveal their situation in terms of subject-theme and values education. In this study, case study, one of the qualitative research designs, was used. Case study, which is a distinctive approach used in seeking answers to scientific questions (Büyüköztürk et al., 2011:23), is an in-depth study of one or more events, programs or activities through observation and interview, through various sources such as video-audio materials, documents and reports. It is a qualitative research design in which the research is examined and described (Creswell, 2007). It is also defined as "the empirical investigation of a current phenomenon in the context of real life, especially in cases where the boundaries of the context and phenomena are not clearly clear" (Yin, 1994; cited in Merriam, 1998). In this research, folk songs were examined in terms of their structural features and the document analysis method was used. The document review method is the examination of written materials related to the subject to be researched (Şimşek and Yıldırım, 2011).

Reviewed Books and Folk Music:

In this research, published by the Ministry of Education in 2021; 57 folk songs in secondary school 9th, 10th, 11th and 12th grade music textbooks were examined. The data of the works examined in the research are presented in Table 2.

Table 2. 9,10,11,12. Distribution of Folk Songs in Grade Music Textbooks

Class	F	%
9th grade	12	21,05
10th grade	15	26,31
11th grade	14	24,56
12th grade	16	28,07
Total	57	100

According to Table 2, 21.05% of the folk songs examined are in the 9th grade, 24.56% are in the 11th grade, 26.31% are in the 10th grade, and 28.07% are in the 12th grade. The total number of works in the books examined within the scope of the research; 54 in 9th grades; 49 in 10th grades; 43 in 11th grades; In 12th grades, it is 42 (MEB). Based on this, the inclusion of folk songs, which are considered very important in value transfer, in the secondary school music lesson repertoire may be effective in value acquisition.

Data Collection and Analysis

In the data collecting, first of all, the folk songs included in the 9th, 10th, 11th and 12th grade music textbooks prepared by the Ministry of Education for high schools were accessed. Then, the structural features of the works were determined and their musical evaluation was made. In order to determine and evaluate the musical

characteristics of the works, the folk song evaluation form created by Dursun (2018) was used and the works were analyzed. The items in the form consist of general THM evaluation criteria found in the literature. In this form, your works; It includes the name, source person, compiler, region, maqam series, decision voice, voice range and procedure information. In terms of values education, the evaluation was based on the ten root values "justice, friendship, honesty, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism, helpfulness" included in the secondary school music course curriculum of the Ministry of Education. The remaining values are collected under the other heading. The analysis of the works examined in line with these criteria was made by the researcher. The data obtained were evaluated with the SPSS 23.0 package program and presented in tables. The obtained data were presented and interpreted in tables and graphs. This study does not require Ethics Committee Permission.

FINDINGS

In this section, in line with the purpose of the research, grades 9-12. Findings regarding the musical characteristics of the folk songs in the grade 1 music textbooks and their status in terms of subject-theme and values education are presented and interpreted in tables according to grade level. The table below contains the musical characteristics of the folk songs included in the secondary school 9th grade music course book, which were examined within the scope of the research.

Table 3. Musical Characteristics of the Folk Songs in the 9th Grade Music Book

9th Grade/ Name of the song	Region	Resource Person	Sound Interval	Decision Voice	Maqam Series	Time Signature	Subject	The value of the song
1-Bahçalarda Barım var	Iğdır	Fatih Kısaparmak	8	La	Kûrdi	12/8	Love	Love
2-Bom Bili Bili	OrtaAnadolu	Sabri Çörek	7	Sol	Mahur	4/4	Love	Love
3-Çamdan Sakız Akiyor	Kahraman Maraş	Özer Oruç	8	La	Hicaz	4/4	Love	Love
4-Derman Arardım Derdime	Sivas	Zeliha Hatun	7	Si	Segâh	4/4	Love	Love
5-Divane Âşık Gibi	Trabzon	Hasan Tunç	7	La	Hicaz	5/8	Love	Love
6-Gel Çıkalım Tepeden	Gümüşhane	Cemal Alemdar	6	La	Hicaz	5/8	Love	Love
7-Kahveyi Kavururlar	Eskişehir	Ahmet Kızılok	9	La	Kûrdi	9/8	Love	Love
8-Kara Üzüm Salkımı	Denizli	Özay Gönlüm	8	La	Muhayyer Kurdi	9/8	Love	Love
9-Kara Hisar Kalesi	Afyon	Hidayet Çalbudak	8	La	Kurdi	2/4	Love	Love
10-Mendili Oyaladım	Balıkesir	Yöre Ekibi	6	La	Uşşak	9/4	Love	Love
11-Şu Karşı Yaylada Göç Katar	Erzincan	Hıdır Ersoy	5	La	Uşşak	10/8	Love	Love
12-Zeynep Bu Güzellik	Sivas	Âşık Süleyman Fahri	10	La	Hüseyni	15/8	Love	Love

When Table 3 is examined; It was observed that 12 folk songs from the TRT Turkish Folk Music Repertoire were included in the secondary school 9th Grade Music Course books. It has been determined that the works recorded

in the TRT repertoire come from different regions and different source people. The folk songs in the book were examined in terms of vocal range, maqam series, decision voice, method, subject-theme and values in terms of education. Folk songs vary between 5 and 10 voices; It consists of the maqam series "Uşşak, Hüseyini, Hicaz, Kürdi, Muhayyer Kürdi, Mahur, Segâh"; In terms of style, it has been determined that there are 4 folk songs in the simple style, 6 in the compound style and 2 in the mixed style. In addition, it was seen that the majority of the works examined were written on the theme of love and carried the value of "love".

Table 4. Musical Characteristics of the Folk Songs in the 10th Grade Music Book

10th Grade/ Name of the song	Region	Resource Person	Sound Interval	Decision Voice	Maqam Series	Time Signature	Subject	The value of the song
1- Allı Gelin saç Başını	Afyon	Mevlüt Dede	8	La	Hüseyini	2/4	Love	Love
2- Amman Avcu	İğdir	Hamit Dönmez	9	Sol	Nihavend	6/8+12/8	Love	Love
3-Ata Barı	Artvin	Yöre Ekibi	5	La	Uşşak	12/8	Love	Love
4-Beyler Bahçesinde Gandiller	Denizli	İsmail Şen	8	Sol	Rast	9/8	Love	Love
5-Bir Dalda İki Kiraz	İstanbul	Ahmet Yamacı	5	La	Saba	4/4	Love	Love
6-Çalın Davulları	Rumeli	Hüseyin Yaltrık	10	Fa#	Eviç	10/8	Lamet	other
7-Çanakkale İçinde	Kastamonu	İhsan Kozanoğlu	8	La	Gülizar	4/4	bravery	bravery
8- Çemberimde Gül Oya	Çanakkale	Kâmil Bigalı	6	Si	Segâh	9/8	Love	Love
9-Dertli Kaval	Rumeli	Şükran Kip	8	Sol	Nihavend	6/8	Love	helpfulness
10-Evlerinin Önü Bulgur Kazanı	Denizli	Özay Gönlüm	9	La	Hüseyini	4/4		
11-Gemiciler Kalkalım	Trabzon	Hüseyin Dilaver	8	Si	Segâh	7/8+2/4	helpfulness	helpfulness
12-Hangi Bağın Bağbanısan	Diyarbakır	Ramazan Şenses	5	La	Saba	4/4	Love	Love
13-Hey Güzeller	Sivas	Dursun Şahin	6	La	Uşşak	6/8	Love	Love
14-İzmir'in Kavakları	İzmir	Ekrem Güyer	8	Si	Segâh	9/8	helpfulness	helpfulness
15-Madımak	Sivas	Fahri Karaoğlan	6	Do	Çargâh	2/2	Love	Love

When Table 4 is examined; It has been observed that 15 folk songs from the TRT Turkish Folk Music Repertoire are included in the secondary school 10th Grade Music Course books. It has been determined that the works recorded in the TRT repertoire come from different regions and different source people. The folk songs in the book were examined in terms of vocal range, maqam series, decision voice, method, subject-theme and values in terms of education. Folk songs vary between 5 and 10 voices; It consists of the maqam series "Uşşak, Hüseyini, Hicaz, Rast, Saba, Eviç, Kürdi, Muhayyer Kürdi, Nihavend, Mahur, Gülizar, Segâh"; In terms of style, it has been

determined that there are 6 folk songs in the simple rhythms, 6 in the compound rhythms and 3 in the mixed rhythms. In addition, it was seen that the works examined were written on the themes of love, happiness, lament, bravery, homesickness, and collective effort and carried the values of "love, patriotism, helpfulness and other".

Table 5. Musical Characteristics of the Folk Songs in the 11th Grade Music Book

11th Grade/ Name of the song	Region	Resource Person	Sound Interval	Decision Voice	Maqam Series	Time Signature	Subject	The value of the song
1-Acem Kızı	Kırşehir	Çekiç Ali	10	La	Acemkürdi	15/8	Love	Love
2-Bahçada Yeşil Çınar	Diyarbakır	Celal Güzelses	7	Si	Segâh	10/8	Love	Love
3-Bizim Eller	Van	Saadeetin Kutlu	5	La	Buselik	10/8	Love	Love
4-Bülbülüm Altın Kafeste	Rumeli	Ali Öndesev	8	La	Kürdi	9/8	Love	Love
5-Gide Gide Yarelerim Dirildi	Rumeli	Kemal Altınkaya	10	La	Hicaz	7/8	Love	Love
6-Göçmen Kızı	Rumeli	Fethiye İşçiler	7	Si	Segâh	7/8	Love	Love
7-İndim Havuz Başına	İstanbul	Ahmet Yamacı	7	Si	Hüzzam	4/4	Love	Love
8-Karyolamın Demiri	Çanakkale	Saniye Can	6	Fa#	Eviç	9/4	Love	Love
9-Menevşe Koymuşlar Gülün Adını	Kırıkkale	Albus Aktaş	6	Si	Hüzzam	4/4	Love	Love
10-Pınar Başından Bulanır	Erzurum	Seyfettin Sığmaz	7	La	Hüseyini	6/8	Love	Love
11-Sabahın Seherinde Ötüyor Kuşlar	Tokat	Yöre Ekibi	12	Fa#	Eviç	5/8	Love	Love
12-Sarı Zeybek	Rumeli	Tamburacı Osman Pehlivan	8	La	Hüseyini	9/4	bravery	bravery
13-Şu Dalma'dan Geçtin mi	Aydın	Yöre Ekibi	8	La	Gülizar	9/8	bravery	bravery
14-Şu Karşıkı Dağda Kar Var	Hatay	Emel Akçay	6	Fa#	Eviç	4/4	Love	Love

When Table 5 is examined; it has been observed that 14 folk songs from the TRT Turkish Folk Music Repertoire are included in the secondary school 11th Grade Music Course books. It has been determined that the works recorded in the TRT repertoire come from different regions and different source people. The folk songs in the book were examined in terms of vocal range, maqam series, decision voice, method, subject-theme and values in terms of education. Folk songs vary between 5 and 12 voices; It consists of "Buselik, Hüseyini, Hicaz, Eviç, Kürdi, Acemkürdi, Gülizar and Segâh" maqam scales; In terms of style, it has been determined that there are 3 folk songs in the simple rhythms, 10 in the combined rhythms and 1 in the mixed rhythms. In addition, it was seen that the works examined were written on the themes of love, lament, bravery and carried the values of "love, patriotism and other".

Table 6. Musical Characteristics of the Folk Songs in the 12th Grade Music Book

12th Grade/ Name of the song	Region	Resource Person	Sound Interval	Decision Voice	Maqam Series	Time Signature	Subject	The value of the song
1-Yeşil Ayna Takındın mı Beline	Yozgat	Fahri Akbilek	9	La	MuhayyerKürdi	4/4	Love	Love
2-Uzun İnce Bir Yoldayım	Sivas	Âşık Veysel Şatıroğlu	7	La	Hüseyni	4/4	struggle for life	Other
3-Şu Garip Hâlimden Bilen	Kırşehir	Neşet Ertaş	11	La	Acemkürdi	4/4	Love	Love
4-Şu Dalma'dan Geçtin mi	Aydın	Yöre Ekibi	8	La	Gülizar	9/8	bravery	bravery
5-Salina Salına Suyu Gidersin	Karadeniz	Cemile Cevher	6	Si	Hüzzam	9/8	Love	Love
6-Meşeli Dağlar Meşeli	Bolu	Yöre Ekibi	9	La	Hüseyni	9/8	Love	Love
7-İnce Giyerim İnce	Tekirdağ	Saadet Karaca	5	La	Hicaz	9/8	Love	Love
8-İğnem Düştü Yerlere	Kütahya	Hisarlı Ahmet	5	La	Hicaz	4/4	Love	Love
9-İğdir'in Al Alması	İğdir	Yusuf Yıldırım vd.	7	Re	Sultaniyegah	6/4	Love	Love
10-Ha Buradan Aşağı	Giresun	Mustafa Tahmaz	10	La	Hüseyni	10/8	Love	Love
11-Güzele Bak Güzele	Kerkük	Abdülvahit Kuzecioğlu	6	Sol	Rast	10/8	Love	Love
12-Gerizler Başı	İzmir	Hasan Çakı Efe	10	La	Kürdi	4/4	Love	Love
13- Edremit'in Gelini	Balıkesir	Şükran Kip	9	La	Kürdi	9/8	Love	Love
14-Çoktan Beri Yollarını Gözlerim	Erzincan	Aşık Davut Sulari	9	La	Hüseyni	4/4	Love	Love
15-Bir Fırtına Tuttu Bizi Deryaya Kardı	Rumeli	Fatma Çil	8	La	Hicaz	4/4	Love	Love
16-Aşşaktan Gelirem	Erzurum	Seyfettin Sığmaz	5	La	Uşşak	12/8	Love	Love

When Table 6 is examined; It has been observed that 16 folk songs from the TRT Turkish Folk Music Repertoire are included in the secondary school 12th Grade Music Course books. It has been determined that the works recorded in the TRT repertoire come from different regions and different source people. The folk songs in the book were examined in terms of vocal range, maqam series, decision voice, method, subject-theme and values in terms of education. Folk songs vary between 5 and 11 voices; It consists of the maqam scales "Uşşak, Hüseyini, Hicaz, Rast, Kürdi, Muhayyerkürdi, Acemkürdi, Hüzzam, Gülizar and Sultaniyegâh"; In terms of style, it has been determined that there are 7 folk songs in the simple rhythms, 8 in the combined rhythms and 1 in the mixed rhythms. In addition, it was seen that the works examined were written on the themes of love, lament and sayings and carried the values of "love and other".

Table 7. Maqam Series of Folk Songs in Secondary Education Music Textbooks

Maqam Series	F	%
Uşşak	5	8.7
Hüseyini	9	15.78
Hicaz	7	12.28
Segâh	6	10.52
Çargâh	1	1.75
Nihavend	1	1.75
Gülizar	2	3.5
Mahur	1	1.75
Buselik	1	1.75
Kürdi	7	12.28
Muhayyerkürdi	2	3.5
Acem Kürdi	2	3.5
Hüzzam	3	5.26
Rast	2	3.5
Sultaniyegah	2	3.5
Saba	2	3.5
Eviç	4	7
Total	57	100

As seen in Table 7, in terms of the maqam series of the folk songs; 5 in Uşşak Maqam Series, 9 in Hüseyini Maqam Series, 7 in Hicaz Maqam Series, 6 in Segâh Maqam Series, 1 in Çargâh Maqam Series, 1 in Nihavend Maqam Series, 2 in Gülizar Maqam Series, 1 in Mahur Maqam Series, 1 in Buselik Maqam Series, 7 in Kürdi Maqam Series, It is seen that it consists of 2 folk songs in the Muhayyerkürdi Maqam Series, 2 in the Acemkürdi Maqam Series, 3 in the Hüzzam Maqam Series, 2 in the Rast Maqam Series, 2 in the Sultaniyegah Maqam Series, 2 in the Saba Maqam Series and 4 in the Eviç Maqam Series.

Figure 1 below shows the graph of the percentage-frequency values of the maqam series used in folk songs.

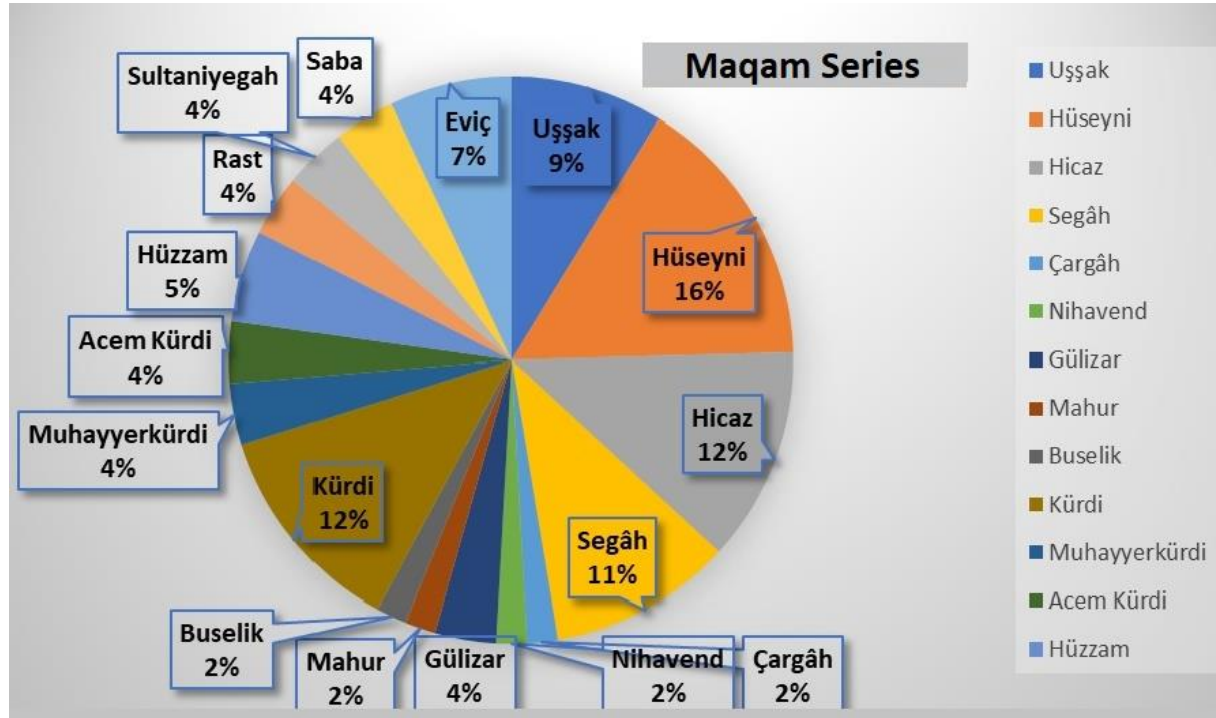

Figure 1. Percentage-Frequency Values of Maqam Series Used in Folk Songs

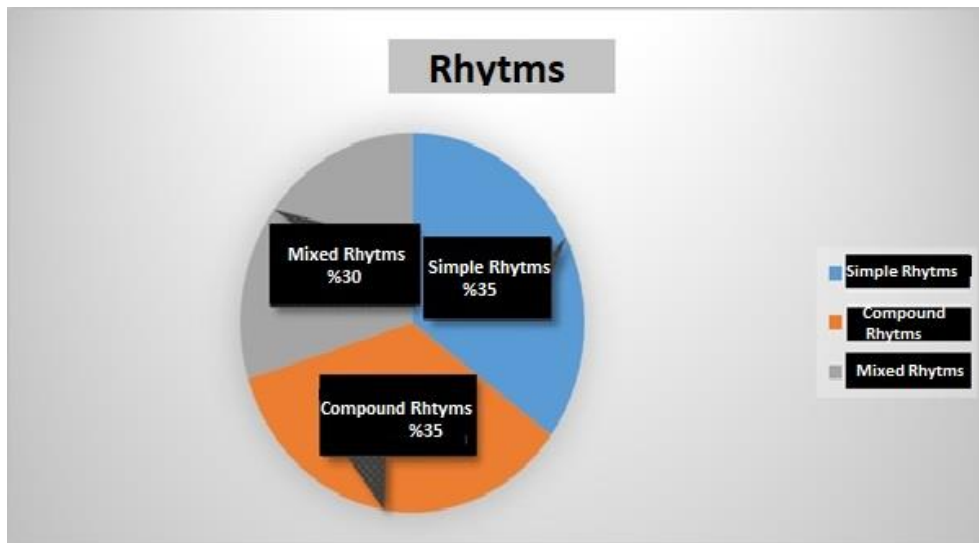
As seen in Figure 1, the maqam series used are; 9% Uşşak, 16% Hüseyni, 12% Hicaz, 11% Segâh, 2% Çargâh, 2% Nihavend, 4% Gülizar, 2% Mahur, 2% Buselik, 12% Kürdi, 4% Muhayyerkürdî, 4% Acemkürdî, 5% Hüzzam, 4% Rast, 4% Sultaniyegâh, 4% Saba and 7% It is seen that it consists of Eviç maqam series. Based on these data, it can be seen that the most preferred maqam series is the Huseyni maqam series. The distribution of folk songs in Secondary Education Music textbooks according to their genres is as follows.

Patterns of Folk Songs in Secondary Education Music Textbooks

Table 8. Procedural Information of Folk Songs

Time	f	%
Simple Rhythm	20	35
Compound Rhythm	20	35
Mixed Rhythm	17	30
Total	57	100

When Table 8 is examined; It has been determined that the folk songs in secondary school Music course books are 20 in Simple Rhythm, 20 in Compound Rhythm and 17 in Mixed Rhythm. Figure 2 below shows the graph of the percentage-frequency values of the rhythmic information used in folk songs.

Figure 2. Procedural Structure of Folk Songs

As seen in Figure 2, when the rhythmic structure of the folk songs is examined, it is seen that 35% consists of simple rhythm, 35% consists of compound rhythm and 30% consists of mixed rhythm.

CONCLUSION and DISCUSSION

Secondary Education in the Dimension of Values Education; Music education has a great place and importance in teaching values in secondary education and raising awareness on this subject, and folk songs in our Folk Music have a great place in this education. Folk songs, which are products of folk music that contain many national and spiritual emotions, are verbal and non-verbal melodies that reflect the culture and lifestyle of a society in all aspects (Evsen and Algi, 2018). It has been observed that folk culture products containing cultural elements have positive effects on children when used for educational purposes (Toker, 2011; Demir, 2008; Kurudayıoğlu, 2012; Balta, 2013; Bulut, 2013; Yangil and Kerimoğlu, 2014). "The use of folklore products in education contributes to expanding children's vocabulary and transferring culture to students." (Bee and Ball, 2016). For this reason, studies on Turkish Folk Music are very important (Göher, 2011). Folk songs were formed as a result of cultural accumulation from past to present. It is very important to transfer the tradition, which is in danger of being forgotten day by day, to future generations. Therefore, it is of great importance to include cultural elements and thus folk songs in textbooks (Ari and Top, 2016). In addition, it is considered very important to organize concerts in schools with songs and folk songs that convey values and to make students realize that there are beautiful musical works other than pop music (Karagözoğlu, 2020).

Along with these general results, the following conclusions were reached within the scope of the research:

- It was observed that 21.05% of the folk songs examined within the scope of the research were in the 9th grade, 24.56% in the 11th grade, 26.31% in the 10th grade and 28.07% in the 12th grade.
- When the Secondary School 9th Grade Music Lesson book is examined; It was observed that 12 folk songs from the TRT Turkish Folk Music Repertoire were included. It has been determined that the

works recorded in the TRT repertoire come from different regions and different source people. The folk songs in the book were examined in terms of vocal range, maqam series, decision voice, method, subject-theme and values in terms of education. Folk songs vary between 5 and 10 voices; It consists of the maqam series Uşşak, Hüseyini, Hicaz, Kürdi, Muhayyer Kürdi, Mahur, Segâh; In terms of style, it has been determined that there are 4 folk songs in the simple rhythms, 6 in the compound rhythms and 2 in the mixed rhythms. In addition, it was seen that the majority of the works examined were written on the theme of love and carried the value of "love".

- When the Secondary Education 10th Grade Music Lesson book was examined, it was seen that 15 folk songs from the TRT Turkish Folk Music Repertoire were included. It has been determined that the works recorded in the TRT repertoire come from different regions and different source people. The folk songs in the book were examined in terms of vocal range, maqam series, decision voice, method, subject-theme and values in terms of education. Folk songs vary between 5 and 10 voices; It consists of the maqam series Uşşak, Hüseyini, Hicaz, Rast, Saba, Eviç, Kürdi, Muhayyer Kürdi, Nihavend, Mahur, Gülizar, Segâh; In terms of style, it has been determined that there are 6 folk songs in the simple rhythms, 6 in the compound rhythms and 3 in the mixed rhythms. Additionally, it was observed that the works examined were written on the themes of love, happiness, lament, bravery, homesickness, and collective effort, and carried the values of "love, patriotism, helpfulness and other".
- When the Secondary Education 11th Grade Music Lesson book was examined, it was seen that 14 folk songs from the TRT Turkish Folk Music Repertoire were included. It has been determined that the works recorded in the TRT repertoire come from different regions and different source people. The folk songs in the book were examined in terms of vocal range, maqam series, decision voice, method, subject-theme and values in terms of education. Folk songs vary between 5 and 12 voices; It consists of Buselik, Hüseyini, Hicaz, Eviç, Kürdi, Acemkürdi, Gülizar and Segâh maqam series; In terms of style, it has been determined that there are 3 folk songs in the simple rhythms, 10 in the combined rhythms and 1 in the mixed rhythms. In addition, it was seen that the works examined were written on the themes of love, lament, bravery and carried the values of "love, patriotism and other".
- When the secondary education 12th Grade Music Lesson books were examined, it was seen that 16 folk songs from the TRT Turkish Folk Music Repertoire were included in the secondary education 12th Grade Music Lesson books. It has been determined that the works recorded in the TRT repertoire come from different regions and different source people. The folk songs in the book were examined in terms of vocal range, maqam series, decision voice, method, subject-theme and values in terms of education. Folk songs vary between 5 and 11 voices; It consists of the maqam series Uşşak, Hüseyini, Hicaz, Rast, Kürdi, Muhayyerkürdi, Acemkürdi, Hüzzam, Gülizar and Sultaniyegâh; In terms of style, it has been determined that there are 7 folk songs in the simple rhythms, 8 in the

combined rhythms and 1 in the mixed rhythms. In addition, it was seen that the works examined were written on the themes of love, lament and sayings and carried the values of "love and other".

- When we look at the maqam series characteristics of the folk songs examined; 5 Uşşak Maqam Series, 9 Hüseyini Maqam Series, 7 Hicaz Maqam Series, 6 Segâh Maqam Series, 1 Çargâh Maqam Series, 1 Nihavend Maqam Series, 2 Gülizar Maqam Series, 1 Mahur Maqam Series, 1 Buselik Maqam Series, 7 Kürdi Maqam Series, It has been seen that the folk song is included in 2 Muhayyerkürdi Maqam Series, 2 Acemkürdi Maqam Series, 3 Hüzam Maqam Series, 2 Rast Maqam Series, 2 Sultaniyegah Maqam Series, 2 Saba Maqam Series and 4 Eviç Maqam Series.
- When the folk songs are examined in terms of style; It was observed that there were 20 works in Simple rhythms, 20 Compound rhythms and 17 Mixed rhythms works.
- When examined in terms of subject-theme, it was determined that the majority of the works were written on the subject of love.
- While the folk songs examined were evaluated in terms of values education, it was seen that the majority of the folk songs included the value of love.

SUGGESTIONS

In line with the results obtained from the research, the following suggestions were made:

1. While creating the repertoire for secondary school music courses, taking the ten root values accepted by the Ministry of Education as the basis and including folk song examples containing these values will be effective in students' acquisition of values and increasing their awareness of values. 1. Therefore, when preparing the repertoire, it should be considered together with values education.
2. When music education and values education are considered together, care should be taken to select current folk songs that are age appropriate for high school students.
3. Choosing folk songs according to grade levels and units in music books will facilitate learning, so these levels should be taken into consideration.
4. Activities for values education should be increased and emphasis should be given to values education studies on the basis of learning by doing and learning by having fun.
5. With activities consisting of folk songs containing values, music lessons will become more enjoyable and awareness of values can be increased.
6. Care should be taken in the selection of folk songs in terms of subject and content, and works should be chosen carefully.
7. In our globalizing world, it is becoming increasingly difficult for societies to protect their own assets and pass them on to future generations. One of the most important rules in maintaining the existence of a society is to impose its cultural knowledge and values on the generation that meets different cultures without knowing or learning their own values and without being properly acquainted with their own culture. Therefore, the survival of societies is possible by transferring their cultural values to future

generations. Turkish Folk Music has an important place in this transmission. 1. For this reason, apart from this study, which examines the musical characteristics of folk songs in terms of subject-theme and values education, different studies should be conducted that deal with folk songs in every aspect.

ETHICAL TEXT

In this article, journal writing rules, publication principles, research and publication ethics rules, journal ethics rules were followed. Responsibility for any violations that may arise regarding the article belongs to the author. This study does not require Ethics Committee Permission.

Authors Contribution Rate: In this study, the contribution rate of the first author is 50% and the contribution rate of the second author is 50%.

REFERENCES

- Anderson, C. A., Nicholas L. ve Eubanks, J. (2003). Exposure to violent media: The effects of songs with violent lyrics on aggressive thoughts and feelings. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(5), 960-971.
- Arı, B., Top, M.B. (2016). Türkülerin Ortaokul Türkçe Derslerinde Kullanımı ve İşlevleri. *Karadeniz Dergisi*. Sayı:30. S.78-91. DOI : 10.17498/kdeniz.513.
- Artun, E. (2009). Ortak Türk Kültürü Ürünlerinin Çocuk Edebiyatına Katkıları.turkoloji.cukurova.edu.tr (Erişim Tarihi: 20.12.2011).
- Ataman, A. (2009) Bu Toprağın Sesi – Halk Musikimiz. Yayına Hazırlayan: Süleyman Şenel. Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları.
- Aytaş, G. (2003). Türkülerde Turna. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*. (28) S. 13-33.
- Balta, E. E. (2013). Bilmecelerin Dil-Düşünme Bağlamında Eğitimdeki Yeri ve Önemi. *Turkish Studies*. 8 (1): 891-899.
- Bulut, M. (2013). Türkçe Eğitimi ve Öğretiminde Dil ve Kültür Aktarımı Olarak Atasözleri ve Deyimlerin Önemi. *Turkish Studies*. 8 (13): 559-575.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (10. Baskı) Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2008). *Educational Research: Planning, Conducting, And Evaluating Quantitative And Qualitative Research*. Upper Saddle River: Pearson.
- Demir, N. (2008). Avrupada Yaşayan 0-6 Yaş Grubu Türk Çocuklarına Türkçe ve Türk Kültürünün Öğretilmesinde Kullanılabilecek Bir Materyal: "Türk Ninnileri". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 1 (5): 224-240.
- Dursun, D. (2018). Kültürel ve Yapısal Bakımdan Ardahan İli Âşıklık Geleneği. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dursun, D., Karagöz Dursun, D. (2022). Türk Halk Müziği Bağlamında Değerler Eğitimi Boyutuyla Bağlamanın Sosyo-Kültürel, Ekonomik Ve Dinsel Bir Çalgı Olarak Kullanımı. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*/Volume/Cilt: 8 No/Sayı: 1 (2022) 240-248. <https://doi.org/10.22252/ijca.1135825>

- Elbir, B., Bağcı, C. (2013). Değerler Eğitimi Üzerine Yapılmış Lisansüstü Düzeyindeki Çalışmaların Değerlendirilmesi. Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic. Volume 8/1 Winter 2013, p.1321-1333, A
- Emnalar, A. (1998). Türk Halk Müziği ve Nazariyatı. Ege Üniversitesi Basımevi.
- Ersöz, B., Armağan, E., Kaya, F., Gümüş, K., Kocamanoğlu, K., Savaş, Ö., Alpaslan, U., (2021) Ortaöğretim Müzik Dersi 9 Öğretmen Kılavuz Kitabı. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları. ISBN 978-975-11-4752-3.
- Evsen, F., Algi, S. TRT Repertuarında Bulunmayan Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzikal ve Edebi Analizi. Güzel Sanatlar Araştırmaları. Çizgi Kitabevi Yayınları. Ekim 2018. ISBN: 978-605-196-189-7.
- Gazimihal, M.R., (2006) Anadolu Türküler ve Musiki İstikbalimiz. Ötüken Yayınları.
- Göher Vural, F. (2011). Türk Kültürünün Aynası: Türküler. e-Journal of New World Sciences Academy 2011, Volume: 6, Number: 3, Article Number:D0068
- Güner, N. (1995). Ergenlerin Dinledikleri Müzik Türünün Depresyon Ve Saldırganlık Düzeyine Etkisi. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi.
- Hökelekli, H. (2013).Değerler Psikolojisi ve Eğitimi, Timaş Yayınları.
- İstanbulu, S. (2014). Kültür Ve Müzik Eğitimi Ögesi Olan Türkülerde Kadın Temasının Analizi. Doktora Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karagöz, B. (2013). İlköğretim Öğrencilerine Değerlerin Okul Şarkıları Yoluyla Kazandırılması. Doktora tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karagözoğlu, N. (2020). İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Dinlediği Şarkıların Sözlerinin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD) Cilt: 7, Sayı: 8, s. 56-78.
- Kurudayıoğlu, M. (2012). Temel Dil Becerilerinin Kazandırılması Açısından Tekerlemeler. Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi. 15: 40-62.
- MEB. (2012). Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği. <http://www.meb.gov.tr/mevzuat/liste.asp?ara=7&Submit=Liseler> (Erişim Tarihi:03.11. 2021).
- Meydan, H. (2012). İlköğretim Okullarında Değerler ve Karakter Eğitimi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, s. 1. SÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Merriam, S. B. (1998). Qualitative research and case study applications in education. Jossey-Bass Publishers.
- Öncü, A. (2011), Trabzon Türküleri (Tasnif, İnceleme, Metin), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı.
- Polat, S. (2020). Kültürün Dinamik Öğeleri Olarak Sanat ve Müzik. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi. 9 (2). 1557/1771. Retrieved from <http://www.itobiad.com/tr/issue/54141/703142>
- Sezer, F. (2011). Öfke Ve Psikolojik Belirtiler Üzerine Müziğin Etkisi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 8 (1), 1473-1493.
- Şen, Y. (2006). Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Gelişiminde Müziğin Önemi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2006; 7(1):337-344.
- Şimşek, H. ; Yıldırım, A. (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara:Seçkin Yayıncılık.
-

- Taşal, B. ve Vural, F. (2011). Şarkı Sözlerinde Şiddet Ögesi: Aksaray İli İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileriyle Yapılan Bir Çalışma. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (25), 251-259.
- Toker, S. (2011). Türkçenin Anadili Olarak Öğretiminde Ninni ve Tekerlemelerin Yeri. Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi. 1 (1): 25-29.
- Topalak, Ş. (2021). MEB Anadolu Liseleri Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Yer Alan Türkülerin İçerik Analizi. Motif Akademi Halk Bilimi Dergisi. Cilt: 14, Sayı: 34, 617-635.
- Toptaş, B., Güler, E. (2016). İlk ve Ortaöğretim Müzik Kitaplarında Türk Halk Müziği Eserlerinin İçerik Analizi. İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi. Cilt/Vol. 2 Sayı/No. 1 (2016): 1-20.
- Ülken, H.Z. (1964). Bilgi ve Değer. Aytemiz Kitabevi. s.75.
- Yangil, M. K. Ve Kerimoğlu, C. (2014). Bilmecelerin Eğitimdeki Yeri ve Önemi. Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi. 4 (2): 341-354.
- Yeniyol, A. (2016). Ortaöğretimde Manevi Değerler ve Eğitimi. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yin, R. (1984). Case Study Research: Design And Methods. (3rd. Edt.). Sage Publications.

DEĞERLER EĞİTİMİ BOYUTUYLA ORTAÖĞRETİMDE TÜRKÜLERİN YERİ VE ÖNEMİ**Öz**

Bu çalışmanın amacı, ortaöğretimde değerler eğitimi boyutuyla türkülerin yerinin ve öneminin belirlenmesidir. Araştırmada nitel desenlerden biri olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Çalışmada ortaöğretimde yani; 9, 10, 11 ve 12. Sınıflarda müzik derslerinde kullanılan 4 kitapta yer alan türkü formunda eserler derinlemesine incelenerek analiz edilmiştir. Eserlerin; karar sesi, makam dizisi, usûl bilgisi, ses aralığı gibi özellikleri incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda; müzik kitaplarında 9. sınıfta 12, 10. sınıfta 15, 11. sınıfta 14 ve 12. sınıfta 16 olmak üzere toplam 57 adet türkünün yer aldığı görülmüştür. Türkülerin basit, birleşik ve karma usûllerden oluştuğu; Uşşak, Hüseyini, Hicaz, Segâh, Çargâh, Buselik, Kürdi, Muhayyer Kürdi, Acem Kürdi, Hüzzam, Rast ve Sultaniyegâh makam dizilerinde olduğu; konu-tema olarak daha çok aşk, seveda, konularının hâkim olduğu görülmüştür. Ayrıca değerler eğitimi boyutuyla da ele alınan türkülerde daha çok sevgi değerlerinin işlendiği tespit edilmiştir. Kitaplarda yer alan türkülerin çoğunlukla güncelliğini koruyan türkülerden seçilmiş olması, dikkat çeken noktalardan biridir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, ortaöğretim müzik ders kitaplarında yer alan türkülerin sayıca yetersiz olduğu söylenebilir. Eser seçimi yapılırken alan uzmanlarının daha ayrıntılı bir çalışma yaparak Türk kültürünü ve değerlerini yansıtan önemli çalışmalara yer vermelerinin, değerler eğitimi açısından daha iyi ve etkili olacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Değerler eğitimi, türkü, ortaöğretim.

GİRİŞ

Değerler kültürle iç içedir. Bu iki kavram birçok yönden benzerlik göstermekle birlikte en temel ortak özelliği toplum tarafından benimsenmiş kabul görmüş yazılı olmayan kurallardan oluşmasıdır. Toplumların maddi manevi değerlerini kültürel bir bütünlük içinde korumaları ve gelecek nesillere aktarmaları en önemli ve başta gelen görevlerinden biri olarak kabul edilebilir. Bu noktada özellikle genç kuşakların temel değerlerimizle birlikte, kültürümüzü de özümseyerek yetişmeleri, büyük önem arz etmektedir. Burada en büyük görev aile kurumundan sonra okullara düşmektedir. Bu nedenle eğitim sistemi yapılandırılırken, değerleri ve kültürel öğeleri içeren eğitim programları hazırlanmasına dikkat edilmelidir. Günümüz koşullarına uygun, planlı, aşamalı, kolaydan zora, basitten karmaşığa ilkesine uygun, yenilikçi olmakla birlikte öz değerlerine bağlı, kültürel bütünlüğünü koruyan, milli birlik ve beraberliği pekiştiren, çağdaş eğitim anlayışını benimseyen, teknolojik gelişmeleri takip edebilen ve kullanılmasına olanak sağlayan, bireysel farklılıklara önem veren, öğrenciyi temel alan, yaparak, yaşayarak öğrenmeye imkân sunan, değer içerikli etkinliklerle zenginleştirilmiş bir program ve eğitimi bu şekilde yürütecek eğitimcilerle, öğretim sürecinden beklenen bilgi ve becerilere sahip, donanımlı, kültürüne sahip çıkan, değerlerini benimseyerek hayatına bu şekilde yön veren öğrenciler yetişecektir.

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir (Ersöz vd., 2021). Ortaöğretim programının amacı da Türk Milli Eğitim Temel Kanunu doğrultusunda, “milli ve manevi değerleri benimsemiş, sorumluluklarını yerine getiren, bu değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan yükseköğretime ve hayata hazır bireyler” yetiştirmektir (Ersöz vd., 2021).

Öğrencilere değerler kazandırılırken eğlenerek öğrenecekleri bir ortam hazırlamak oldukça önemlidir. Bunun için en etkili ortamlardan biri müzik eğitimi olarak düşünülebilir. “Müzik eğitiminin, çocuğun tüm gelişim alanlarına katkıda bulunan, öğretirken eğlendiren, çocuğun ruh dünyasını da harekete geçiren bir eğitim olduğu göz önünde bulundurulduğunda, çocuğa değer kazandırmada, değerleri benimsetmede ve değerlere yönelik farkındalık düzeylerini artırmada, müzik derslerinin etkili olacağı söylenebilir.” Müzik eğitiminde en çok yapılan sınıf içi etkinliklerden biri şarkı/türkü öğretimidir. Önceden planlanıp değerlerimizi ve kültürel öğelerimizi içeren türkülerden oluşan etkinliklerle müzik dersleri değerler eğitiminde etkili bir araç olarak kullanılabilir (Karagöz, 2013). Çocuklar kendi kültürlerini müzik ve danslarıyla öğrenirler ve böylece milli duyguları pekişir (Şen, 2006:338). Müzik eğitiminde değer içerikli şarkı ve türkülerden oluşan etkinliklerin yer aldığı bir programın uygulanması değerlerin kazandırılması açısından büyük önem taşımaktadır. Öğrenciler üzerinde etkili olacağı düşünülen bu programlarda öncelikle ve özellikle kendi kültürümüzün en önemli ürünlerinden biri olan türkülere ağırlıklı olarak yer verilmesi değerlerin kazanımında daha etkili olacaktır (Dursun ve Karagöz Dursun, 2022).

Kültürün dinamik öğelerinden biri sanat, sanatın önemli dallarından biri müzik (Polat, 2020), müziğin en önemli türlerinden biri ise Halk Müziğidir. Müzik eğitiminde önemli bir yere sahip olan halk müziği denilince akla ilk türküler gelmektedir. Türkülerle Anadolu insanının günlük yaşantısını, inancını, gelenek-göreneklerini kısacası

tüm yaşam biçimini dile getirmiş, dolayısıyla da türküler halkın sesi olmuştur. “Türküler, Türk toplumunun özelliklerini, tarihini, gelenek ve göreneklerini en güzel şekilde yansıtan unsurlardandır.”. Türkü, ezgi ile söylenen Türk Halk şiiiridir. Ait olduğu toplumun kültürel özelliklerini en çok yansıtan müzik türüdür (Göher, 2011). Türk dili kadar köklü bir yapıya sahiptir (Gazimihal, 2006). Türk halkının yaşantısındaki önemli olayların, duygu ve düşüncelerin müzik yoluyla anlatımıdır. Halkın yurt ve insan sevgisini, kahramanlığını derin bir duygu ile anlatan folklor ürünlerinden biridir (Ataman, 2009).

Türküler; sözlü iletişim yoluyla kuşaktan kuşağa aktarılması, köklü bir geleneği olması, zaman içerisinde yayılarak çeşitli varyantlarının ortaya çıkması, anonim özellik taşıması, kendisini meydana getiren ve diğer türlerden ayıran yapı ve ezgi özellikleri bakımından bir folklor ürününde bulunması gereken tüm özelliklere sahiptir” (Öncü, 2011: 8) Türküler, söz varlığının gelişmesine katkıda bulunur. Dile ait sözcük, deyim, söz kalıbı, özdeyişlerin öğrenilmesine katkıda bulunur. Aynı zamanda dil bilinci ve ulus bilincinin gelişmesini sağlar (Artun, 2009).

“Türkî kelimesinden gelişen ve Türk’e ait anlamına gelen bu kelime genelde bütün kırık havalar (ritimli ezgiler) için kullanılmaktadır. Türklerin Türkü, Türkmanların Türkmani, Varsakların Varsağı adı ile anılan halk şarkılarının adıdır” (Emnalar, 1998: 243).

Hayatımızın her alanında var olması nedeniyle türküler hayatın vazgeçilmezlerinden biridir denilebilir. Türk insanı acısını, sevincini, mutluluğunu, hüznünü kısacası tüm duygularını türkülerle dile getirmiştir. Kendisini türkülerle ifade etmiş, türküler duygularına tercüman olmuştur (Aytaş, 2003). Türküler sadece bireysel değil, toplumsal olaylara da dikkat çekerek tarihsel süreç içerisinde yaşanan kültürel değişimleri de konu edinmiştir. Bu noktada türküler önemli birer değer taşıyıcısıdır ve topluma ait değerleri gelecek kuşaklara aktarmada önemli bir araçtır (Göher, 2011).

Göher (2011), türkülerde işlenen ana temaları şu şekilde belirtmiştir: Sevgi, nefret, ümit, korku, yiğitlik, kıskançlık, özlem, hoşgörü, kin, bağışlama, bağnazlık, hayal, gerçeklik, kahramanlık, baş kaldırma, düzene bağlanma.. gibi. İnsana ait her duygu ve durumu anlatan türkülerde, sık işlenen “gurbet, askerlik, savaş, kahramanlık, ninniler, ağıtlar, iş türküleri” gibi ana temalar incelenmiştir.

Yapılan araştırmalar gençlerin dinledikleri müziklerden psikolojik olarak etkilendiklerini ortaya koymaktadır (Güner, 1995; Anderson, Carnagey ve Eubanks, 2003; Sezer, 2011; Taşal ve Vural, 2011). Bu nedenle, dinlenen müziklerin sözleri bir kez daha önem kazanmaktadır. Buradan hareketle, ortaöğretim çağındaki öğrencilere, önceden belirlenmiş hedefler doğrultusunda, değerleri içeren, milli birlik ve beraberlik bilinci uyandıran, kendi kültürümüzü ifade eden türkülerin öğretilmesi, gençlerde değer farkındalığı oluşturabileceği için son derece önemlidir. Bir kültür aktarıcısı olarak nitelendirilebileceğimiz halk ezgilerinde, ait olduğu yöreye ait kültürel ve tarihsel olayları, gelenek-görenek, inançları ve toplumun yaşam şeklinin etkilerini görmek mümkündür (Evsen ve Algı, 2018).

Kültürümüzün gelecek nesillere bozulmadan ve değişime uğramadan aktarılması çocuklarımızın doğru bir yaklaşımla eğitilmesi büyük önem taşımaktadır (Toptaş ve Güler, 2016). “Toplumsal bilgi birikimlerini aktarmanın önemli yollarından biri hiç şüphesiz müziktir.” (Topalak, 2021). Sanatın alt dallarından biri olan müziğin öğretimi ve aktarımı müzik eğitimi ile gerçekleşmektedir. Dolayısıyla müzik eğitimi de kültürü yaşatan ve devamlılığını sağlayan unsurlar arasında yer almaktadır (İstanbulu, 2014). Müzik eğitimi sürecinde insanların ait olduğu toplumun yapısını ve kendi kültürlerini öğrenmelerinin en temel yapı taşı halk müziğidir (Emnalar, 1998). Halk müziğinin okullardaki uygulama alanı ise türkülerdir. Halk kültürünün temel unsuru olan türküler ait olduğu toplumun değer yargılarını yansıtan sözlü edebiyat ürünleridir.

Ortaöğretim kurumlarının amacı sadece öğrencileri hayata hazırlamak değil, aynı zamanda onlara kendi kültürlerini yaşamalarını ve bunu gelecek kuşaklara taşıyabilmelerini öğretmektir (Ülken,1964). Ortaöğretim dönemi, çocukların artık belli bir olgunluğa erişip sosyal hayattan çeşitli roller almaya başladığı bir dönemdir. Bu dönemde öğrencilere sadece salt bilgi değil değerler eğitimiyle donatılmış karakter eğitimi de verilmelidir (Yeniyol, 2016). Ortaöğretimin amaçlarından biri öğrencilere, genel kültür kazandırılarak toplumsal olaylara karşı duyarlı olmaları, ülkenin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasına katkıda bulunma bilinci kazandırmaktır (MEB, 2021). Ortaöğretim çağındaki öğrenciler, değerler eğitimini, okulda örtük ya da açık program dâhilinde eğitimciler tarafından almaktadırlar (Yeniyol, 2016). Önemli olan bu değerler eğitiminin davranışa yönelik verilmesidir (Meydan, 2012).

“Eğitimin asıl konusu ve çalışma alanı insan ahlakının iyileştirilmesi olmalıdır.” Tek önceliği akademik başarı olup manevi değerleri önemsemeyen bir eğitim anlayışı, tek boyutlu bireylerin yetişmesine neden olur (Hökekleli, 2013). Eğitim sisteminin temel amaçlarından biri de değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmektir. Bu değerler; müzik dersi öğretim programında yer alan “adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik” gibi on kök değer ile ifade edilmiştir (MEB, 2021). Değerler eğitiminde öğrencilere kazandırılması gereken değerlerin öğretmen tercihinin bırakılmadan programa dâhil edilmesi oldukça önemli bir noktadır (Elbir, Bağcı, 2013). Milli Eğitim Temel Kanunuyla birlikte 18. Milli Eğitim şurasında değerler eğitime dikkat çekilmiş ve değerler eğitimi, eğitimin ayrılmaz bir parçası olmaya başlamıştır (Yeniyol, 2016). Kültürümüzde önemli bir yere sahip olan halk müziğimizin korunmasında ve kültürel değerlerin kavratılarak gelecek nesillere aktarılmasında müzik eğitiminin önemli bir rolü vardır (Toptaş ve Güler, 2016). Bu noktada toplumların yaşanmışlıklarını anlatan, ait olduğu toplumun duygularına tercüman olan, sustuklarını dile getiren türküler büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla programda yer alan kök değerlerin de türküler aracılığıyla öğretilmesi oldukça önemli görülmektedir. Aşağıda tablo 1’de ortaöğretim müzik ders kitaplarında yer alan kök değerler yer almaktadır.

Tablo 1. Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kök Değerler ile Değerlere İlişkin Tutum ve Davranışlar

Değerler	Değerlere İlişkin Tutum ve Davranışlar
Adalet	Adil olma, paylaşma, eşit davranma
Dostluk	Güven duyma, anlayışlı olma, dayanışma, vefalı olma, sadık olma, yardımlaşma
Dürüstlük	Açık ve anlaşılır olma, güvenilir olma, doğru sözlü olma, sözünde durma
Öz Denetim	Davranışlarının sorumluluğunu alabilme, davranışlarını kontrol etme, öz güven sahibi olma, gerektiğinde özür dileme
Sabır	Azimli olma, beklemeyi bilme, tahammül etme
Saygı	Başkalarına kendine davranılmasını istediği şekilde davranma, alçak gönüllü olma, diğer insanların kişiliklerine değer verme
Sevgi	Aile birliğine önem verme, güven duyma, fedakârlık yapma, vefalı olma, merhametli olma
Sorumluluk	Kendine, çevresine, vatanına, ailesine karşı sorumlu olma; sözünde durma, tutarlı ve güvenilir olma, davranışlarının sonuçlarını üstlenme
Vatanseverlik	Kurallara ve kanunlara uyma, çalışkan olma, dayanışma, sadık olma, tarihsel ve doğal mirasa duyarlı olma, toplumu önemseme
Yardıms severlik	Cömert olma, fedakâr olma, işbirliği yapma, merhametli olma, misafirperver olma, paylaşma

Kaynak: MEB, 2021

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, Değerler Eğitimi Boyutuyla Ortaöğretimde Türkülerin Yerinin ve Öneminin belirlenmesidir. Bu amaçla araştırma kapsamında ortaöğretim 9, 10, 11 ve 12. Sınıflarda okutulan müzik kitaplarında yer alan türküler tespit edilmiştir. Türkülerin yapısal özellikleri belirlenerek konu-tema ve değerler eğitimi açısından değerlendirilmiştir. Bu amaçla birlikte araştırmanın alt amaçları şu şekilde belirlenmiştir: Müzik ders kitaplarında kaç adet türkü bulunmaktadır? Kitaplarda yer alan türkülerin yapısal özellikleri nelerdir? Konu-tema ve değerler eğitimi açısından durumu nedir?

Küreselleşen dünyamızda toplumların kendi öz varlıklarını koruyarak gelecek nesillere aktarmaları giderek daha da zor bir hale gelmektedir. Kendi değerlerini bilmeden, öğrenmeden, kendi kültürüyle doğru düzgün tanışmadan farklı kültürlerle tanışan nesile kültürel birikimi ve değerlerini benimsetmek bir toplumun varlığını devam ettirmedeki en önemli kurallardan biridir. Dolayısıyla, toplumların varlıklarını sürdürebilmeleri, sahip oldukları kültürel değerleri gelecek nesillere aktarmaları ile mümkündür. Bu aktarımda da Türk Halk Müziği önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle türkülerin müziksel özelliklerinin yanı sıra konu-tema ve değerler eğitimi açısından da incelendiği bu çalışma önemli görülmektedir.

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, incelenen kitaplar ile eserler, verilerin toplanması ve analizi gibi konular üzerinde durulmuştur.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, MEB (2021) tarafından hazırlanan ortaöğretim (9, 10, 11 ve 12.sınıflarda) müzik ders kitaplarındaki türkülerin yapısal özelliklerinin belirlenip, konu-tema ve değerler eğitimi açısından durumunu ortaya koymayı

amaçlamıştır. Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması kullanılmıştır. Bilimsel sorulara cevap aramada kullanılan ve ayırt edici bir yaklaşım olan durum çalışması (Büyüköztürk vd., 2011:23), bir veya daha fazla olay, program veya faaliyetin gözlem ve görüşme yoluyla, görüntülü-sesli materyaller, belge, rapor gibi çeşitli kaynaklar aracılığıyla derinlemesine incelenip betimlendiği nitel bir araştırma desendir (Creswell, 2007). Ayrıca “güncel bir olgunun gerçek yaşam bağlamında, özellikle bağlam ve olguların sınırlarının kesin olarak belli olmadığı durumlarda görgül olarak araştırılması” şeklinde de tanımlanmıştır (Yin, 1994; akt. Merriam, 1998). Bu çalışmada türküler, yapısal özellikleri açısından incelenmiş ve doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Doküman inceleme yöntemi, araştırılması hedeflenen konu ile ilgili yazılı materyallerin incelenmesidir (Şimşek ve Yıldırım, 2011).

Araştırmada İncelenen Kitaplar ve Türküler:

Bu çalışmada, 2021 yılında MEB tarafından yayınlanan; Ortaöğretim 9, 10, 11 ve 12. Sınıf müzik ders kitaplarında yer alan 57 adet türkü incelenmiştir. Araştırmada incelenen eserlere ait veriler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. 9,10,11,12. Sınıf Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Türkülerin Dağılımı

Sınıf	F	%
9. Sınıf	12	21,05
10. Sınıf	15	26,31
11. Sınıf	14	24,56
12. Sınıf	16	28,07
Toplam	57	100

Tablo 2’ye göre incelenen türkülerin % 21,05’i 9. Sınıf, % 24, 56’sı 11. sınıf, %26,31’i 10. Sınıf, %28,07’si ise 12. Sınıflarda yer almaktadır. Araştırma kapsamında incelenen kitaplarda yer alan toplam eser sayıları; 9. sınıflarda 54; 10. Sınıflarda 49; 11. sınıflarda 43; 12. sınıflarda ise 42’dir (MEB). Buradan hareketle değer aktarımında oldukça önemli görülen türkülerin ortaöğretim müzik dersi repertuarı içerisinde daha fazla yer alması değer kazanımında etkili olabilir.

Verilerin Toplaması ve Analizi

Verilerin toplanmasında ilk olarak MEB tarafından liseler için hazırlanmış olan 9, 10, 11 ve 12. Sınıf müzik ders kitaplarında yer alan türküleme ulaşılmıştır. Daha sonra ulaşılan eserlerin yapısal özellikleri belirlenmiş müziksel açıdan değerlendirmesi yapılmıştır. Eserlerin müziksel özelliklerini belirlemek ve değerlendirmek amacıyla Dursun (2018) tarafından oluşturulan türkü değerlendirme formu kullanılmış ve eserlerin analizi yapılmıştır. Formda yer alan maddeler literatürde yer alan genel THM değerlendirme ölçütlerinden oluşmuştur. Bu formda eserlerin; adı, kaynak kişisi, derleyeni, yöresi, makam dizisi, karar sesi, ses aralığı ve usûl bilgisi yer almaktadır. Değerler eğitimi açısından değerlendirmede ise, MEB’in ortaöğretim müzik dersi öğretim programında yer alan on kök değer “adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik” temel alınmıştır. Bu değerler dışında kalanlar ise diğer başlığı altında toplanmıştır. Bu kriterler

doğrultusunda çalışmanın analizi araştırmacılar tarafından yapılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 23.0 paket programı ile değerlendirilmiştir. Veriler tablo ve grafikler halinde sunularak yorumlanmıştır. Bu çalışma Etik Kurul izni gerektirmeyen bir çalışmadır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın amacı doğrultusunda 9-12. sınıf müzik ders kitaplarında yer alan türkülerin müziksel özellikleri ile konu-tema ve değerler eğitimi açısından durumuna ilişkin bulgular sınıf düzeyine göre tablolar hâlinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Aşağıdaki tabloda araştırma kapsamında incelenen, ortaöğretim 9. Sınıf müzik dersi kitabında yer alan türkülerin müziksel özellikleri yer almaktadır.

Tablo 3. 9. Sınıf Müzik Kitabında Yer Alan Türkülerin Müziksel Özelliği

9.Sınıf / Türkünün Adı	Yöresi	Kaynak Kişi	Ses Aralığı	Karar Sesi	Makam Dizisi	Usûl	Konu Tema	Türkünün Taşıdığı Değer
1-Bahçalarda Barım var	İğdır	Fatih Kısaparmak	8	La	Kürdi	12/8	Aşk- Sevda	Sevgi
2-Bom Bili Bili bom	Orta Anadolu	Sabri Çörek	7	Sol	Mahur	4/4	Aşk- Sevda	Sevgi
3-Çamdan Sakız Akıyor	Kahraman Maraş	Özer Oruç	8	La	Hicaz	4/4	Aşk- Sevda	Sevgi
4-Derman Arardım Derdime	Sivas	Zeliha Hatun	7	Si	Segâh	4/4	Aşk- Sevda	Sevgi
5-Divane Aşık Gibi	Trabzon	Hasan Tunç	7	La	Hicaz	5/8	Aşk- Sevda	Sevgi
6-Gel Çıkalım Tepeden	Gümüşhane	Cemal Alemdar	6	La	Hicaz	5/8	Aşk- Sevda	Sevgi
7-Kahveyi Kavururlar	Eskişehir	Ahmet Kızılok	9	La	Kürdi	9/8	Aşk- Sevda	Sevgi
8-Kara Üzüm Salkımı	Denizli	Özay Gönülüm	8	La	Muhayyer Kurdi	9/8	Aşk- Sevda	Sevgi
9-Kara Hisar Kalesi	Afyon	Hidayet Çalbudak	8	La	Kurdi	2/4	Aşk- Sevda	Sevgi
10-Mendili Oyaladım	Balıkesir	Yöre Ekibi	6	La	Uşşak	9/4	Aşk- Sevda	Sevgi
11-Şu Karşı Yaylada Göç Katar	Erzincan	Hıdır Ersoy	5	La	Uşşak	10/8	Aşk- Sevda	Sevgi
12-Zeynep Bu Güzellik	Sivas	Âşık Süleyman Fahri	10	La	Hüseyini	15/8	Aşk- Sevda	Sevgi

Tablo 3 incelendiğinde; ortaöğretim 9. Sınıf Müzik Dersi kitaplarında TRT Türk Halk Müziği Repertuarında yer alan 12 türküye yer verildiği görülmüştür. TRT repertuarında kayıtlı olan eserlerin farklı yörelerden ve farklı kaynak kişilerden oluştuğu tespit edilmiştir. Kitapta yer alan türküler ses aralığı, makamsal dizi, karar sesi, usûl konu-tema ve değerler eğitim bakımından incelenmiştir. Türkülerin 5 ile 10 ses aralığında değiştiği; Uşşak, Hüseyini, Hicaz, Kürdi, Muhayyer Kürdi, Mahur, Segâh makam dizilerinden oluştuğu; usûl bakımından ise basit

usûlde 4, birleşik usûlde 6 ve karma usûlde 2 türkû bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen eserlerin büyük çoğunluğunun aşk-sevda temasında yazıldığı ve “sevgi” değerini taşıdığı görülmüştür.

Tablo 4. 10. Sınıf Müzik Kitabında Yer Alan Türkülerin Müziksel Özelliği

10.Sınıf / Türkünün Adı	Yöresi	Kaynak Kişi	Ses Aralığı	Karar Sesi	Makam Dizisi	Usûl	Konu	Türkünün Taşıdığı Değer
1- Allı Gelin saç Başını	Afyon	Mevlüt Dede	8	La	Hüseyni	2/4	Aşk-Sevda	Sevgi
2- Amman Avcu	İğdır	Hamit Dönmez	9	Sol	Nihavend	6/8+12/8	Aşk-Sevda	Sevgi
3-Ata Barı	Artvin	Yöre Ekibi	5	La	Uşşak	12/8	Mutluluk	Sevgi
4-Beyler Bahçesinde Gandiller	Denizli	İsmail Şen	8	Sol	Rast	9/8	Aşk-Sevda	Sevgi
5-Bir Dalda İki Kiraz	İstanbul	Ahmet Yamacı	5	La	Saba	4/4	Aşk-Sevda	Sevgi
6-Çalın Davulları	Rumeli	Hüseyn Yaltırık	10	Fa#	Eviç	10/8	Ağıt	Diğer
7-Çanakkale İçinde	Kastamonu	İhsan Kozanoğlu	8	La	Gülizar	4/4	Yiğitlik	Vatanseverlik
8-Çemberimde Gül Oya	Çanakkale	Kâmil Bigalı	6	Si	Segâh	9/8	Aşk-Sevda	Sevgi
9-Dertli Kaval	Rumeli	Şükran Kip	8	Sol	Nihavend	6/8	Gurbet	Diğer
10-Evlerinin Önü Bulgur Kazanı	Denizli	Özay Gönüm	9	La	Hüseyni	4/4	Aşk-Sevda	Sevgi
11-Gemiciler Kalkalım	Trabzon	Hüseyn Dilaver	8	Si	Segâh	7/8+2/4	İmece	Yardımseverlik
12-Hangi Bağın Bağbanısan	Diyarbakır	Ramazan Şenses	5	La	Saba	4/4	Aşk-Sevda	Sevgi
13-Hey Güzeller	Sivas	Dursun Şahin	6	La	Uşşak	6/8	Aşk-Sevda	Sevgi
14-İzmir'in Kavakları	İzmir	Ekrem Güyer	8	Si	Segâh	9/8	Yiğitlik	Vatanseverlik
15-Madımak	Sivas	Fahri Karaoğlan	6	Do	Çargâh	2/2	Aşk-Sevda	Sevgi

Tablo 4 incelendiğinde; ortaöğretim 10. Sınıf Müzik Dersi kitaplarında TRT Türk Halk Müziği Repertuarında yer alan 15 türkûye yer verildiği görülmüştür. TRT repertuarında kayıtlı olan eserlerin farklı yörelerden ve farklı kaynak kişilerden oluştuduğu tespit edilmiştir. Kitapta yer alan türküler ses aralığı, makamsal dizi, karar sesi, usûl konu-tema ve değerler eğitim bakımından incelenmiştir. Türkülerin 5 ile 10 ses aralığında değiştirdiği; Uşşak, Hüseyni, Hicaz, Rast, Saba, Eviç, Kürdi, Muhayyer Kürdi, Nihavend, Mahur, Gülizar, Segâh makam dizilerinden oluştuduğu; usûl bakımından ise basit usûlde 6, birleşik usûlde 6 ve karma usûlde 3 türkû bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen eserlerin aşk-sevda, mutluluk, ağıt, yiğitlik, gurbet, imece temalarında yazıldığı ve “sevgi, vatanseverlik, yardımseverlik ve diğer” değerlerini taşıdığı görülmüştür.

Tablo 5. 11. Sınıf Müzik Kitabında Yer Alan Türkülerin Müziksel Özelliği

11.Sınıf / Türkünün Adı	Yöresi	Kaynak Kişi	Ses Aralığı	Karar Sesi	Makam Dizisi	Usûl	Konu	Türkünün Taşdığı Değer
1-Acem Kızı	Kırşehir	Çekiç Ali	10	La	Acemkürdi	15/8	Aşk-Sevda	Sevgi
2-Bahçada Yeşil Çınar	Diyarbakır	Celal Güzelses	7	Si	Segâh	10/8	Aşk-Sevda	Sevgi
3-Bizim Eller	Van	Saadeetin Kutlu	5	La	Buselik	10/8	Aşk-Sevda	Sevgi
4-Bülbülüm Altın Kafeste	Rumeli	Ali Öndesev	8	La	Kürdi	9/8	Aşk-Sevda	Sevgi
5-Gide Gide Yarelerim Dirildi	Rumeli	Kemal Altinkaya	10	La	Hicaz	7/8	Aşk-Sevda	Sevgi
6-Göçmen Kızı	Rumeli	Fethiye İşçiler	7	Si	Segâh	7/8	Ağıt	Diğer
7-İndim Havuz Başına	İstanbul	Ahmet Yamacı	7	Si	Hüzzam	4/4	Aşk-Sevda	Sevgi
8-Karyolamın Demiri	Çanakkale	Saniye Can	6	Fa#	Eviç	9/4	Aşk-Sevda	Sevgi
9-Menevşe Koymuşlar Gülün Adını	Kırıkkale	Albus Aktaş	6	Si	Hüzzam	4/4	Aşk-Sevda	Sevgi
10-Pınar Başından Bulanır	Erzurum	Seyfettin Sıgmaz	7	La	Hüseyini	6/8	Aşk-Sevda	Sevgi
11-Sabahın Seherinde Ötüyor Kuşlar	Tokat	Yöre Ekibi	12	Fa#	Eviç	5/8	Aşk-Sevda	Sevgi
12-Sarı Zeybek	Rumeli	Tamburacı Osman Pehlivan	8	La	Hüseyini	9/4	Yiğitlik	Vatanseverlik
13-Şu Dalma'dan Geçtin mi	Aydın	Yöre Ekibi	8	La	Gülizar	9/8	Yiğitlik	Vatanseverlik
14-Şu Karşığı Dağda Kar Var	Hatay	Emel Akçay	6	Fa#	Eviç	4/4	Aşk-Sevda	Sevgi

Tablo 5 incelendiğinde; ortaöğretim 11. Sınıf Müzik Dersi kitaplarında TRT Türk Halk Müziği Repertuarında yer alan 14 türküye yer verildiği görülmüştür. TRT repertuarında kayıtlı olan eserlerin farklı yörelerden ve farklı kaynak kişilerden oluştuğu tespit edilmiştir. Kitapta yer alan türküler ses aralığı, makamsal dizi, karar sesi, usûl konu-tema ve değerler eğitim bakımından incelenmiştir. Türkülerin 5 ile 12 ses aralığında değiştiği; Buselik, Hüseyini, Hicaz, Eviç, Kürdi, Acemkürdi, Gülizar ve Segâh makam dizilerinden oluştuğu; usûl bakımından ise basit usûlde 3, birleşik usûlde 10 ve karma usûlde 1 türkü bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen eserlerin aşk-sevda, ağıt, yiğitlik temalarında yazıldığı ve “sevgi, vatanseverlik ve diğer” değerlerini taşıdığı görülmüştür.

Tablo 6. 12. Sınıf Müzik Kitabında Yer Alan Türkülerin Müziksel Özelliği

12.Sınıf / Türkünün Adı	Yöresi	Kaynak Kişi	Ses Aralığı	Karar Sesi	Makam Dizisi	Usûl	Konu Tema	Türkünün Taşıdığı Değer
1-Yeşil Ayna Takındın mı Beline	Yozgat	Fahri Akbilek	9	La	MuhayyerKürdi	4/4	Aşk-Sevda	Sevgi
2-Uzun İnce Bir Yoldayım	Sivas	Âşık Veysel Şatıroğlu	7	La	Hüseyini	4/4	Yaşam Mücadelesi	Diğer
3-Şu Garip Hâlimden Bilen	Kırşehir	Neşet Ertaş	11	La	Acemkürdi	4/4	Aşk-Sevda	Sevgi
4-Şu Dalma'dan Geçtin mi	Aydın	Yöre Ekibi	8	La	Gülizar	9/8	Yiğitlik	Vatanseverlik
5-Salina Salına Suya Gidersin	Karadeniz	Cemile Cevher	6	Si	Hüzzam	9/8	Aşk-Sevda	Sevgi
6-Meşeli Dağlar Meşeli	Bolu	Yöre Ekibi	9	La	Hüseyini	9/8	Aşk-Sevda	Sevgi
7-İnce Giyerim İnce	Tekirdağ	Saadet Karaca	5	La	Hicaz	9/8	Aşk-Sevda	Sevgi
8-İğnem Düştü Yerlere	Kütahya	Hisarlı Ahmet	5	La	Hicaz	4/4	Aşk-Sevda	Sevgi
9-İğdir'ın Al Alması	İğdir	Yusuf Yıldırım vd.	7	Re	Sultanıyegah	6/4	Aşk-Sevda	Sevgi
10-Ha Buradan Aşağı	Giresun	Mustafa Tahmaz	10	La	Hüseyini	10/8	Aşk-Sevda	Sevgi
11-Güzele Bak Güzele	Kerkük	Abdülvahit Kuzecioğlu	6	Sol	Rast	10/8	Aşk-Sevda	Sevgi
12-Gerizler Başı	İzmir	Hasan Çakı Efe	10	La	Kürdi	4/4	Ağıt	Diğer
13-Edremit'in Gelini	Balıkesir	Şükran Kıp	9	La	Kürdi	9/8	Aşk-Sevda	Sevgi
14-Çoktan Beri Yollarını Gözlerim	Erzincan	Aşık Davut Sulari	9	La	Hüseyini	4/4	Aşk-Sevda	Sevgi
15-Bir Fırtına Tuttu Bizi Deryaya Kardı	Rumeli	Fatma Çil	8	La	Hicaz	4/4	Aşk-Sevda	Sevgi
16-Aşşaktan Gelirem	Erzurum	Seyfettin Sıgımaz	5	La	Uşşak	12/8	Aşk-Sevda	Sevgi

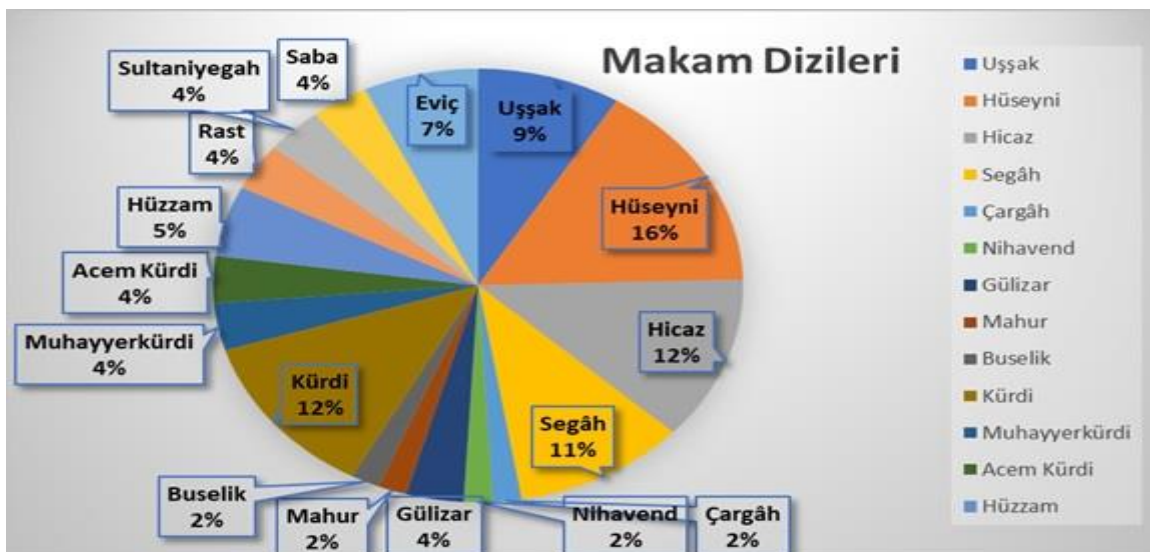
Tablo 6 incelendiğinde; ortaöğretim 12. Sınıf Müzik Dersi kitaplarında TRT Türk Halk Müziği Repertuarında yer alan 16 türküye yer verildiği görülmüştür. TRT repertuarında kayıtlı olan eserlerin farklı yörelerden ve farklı kaynak kişilerden oluştuğu tespit edilmiştir. Kitapta yer alan türküler ses aralığı, makamsal dizi, karar sesi, usûl konu-tema ve değerler eğitim bakımından incelenmiştir. Türkülerin 5 ile 11 ses aralığında değiştiği; Uşşak, Hüseyini, Hicaz, Rast, Kürdi, Muhayyerkürdi, Acemkürdi, Hüzzam, Gülizar ve Sultanıyegâh makam dizilerinden oluştuğu; usûl bakımından ise basit usûlde 7, birleşik usûlde 8 ve karma usûlde 1 türkü bulunduğu tespit

edilmiştir. Ayrıca incelenen eserlerin aşk-sevda, ağıt, deyiş temalarında yazıldığı ve “sevgi ve diğer” değerlerini taşıdığı görülmüştür.

Tablo 7. Ortaöğretim Müzik Ders Kitaplarındaki Türkülerin Makam Dizileri

Makam Dizileri	f	%
Uşşak	5	8.7
Hüseyini	9	15.78
Hicaz	7	12.28
Segâh	6	10.52
Çargâh	1	1.75
Nihavend	1	1.75
Gülizar	2	3.5
Mahur	1	1.75
Buselik	1	1.75
Kürdi	7	12.28
Muhayyerkürdi	2	3.5
Acem Kürdi	2	3.5
Hüzzam	3	5.26
Rast	2	3.5
Sultaniyegah	2	3.5
Saba	2	3.5
Eviç	4	7
Toplam	57	100

Tablo 7’de Türkülerin makamsal dizi bakımından; Uşşak Makam Dizisinde 5, Hüseyini Makam Dizisinde 9, Hicaz Makam Dizisinde 7, Segâh Makam Dizisinde 6, Çargâh Makam Dizisinde 1, Nihavend Makam Dizisinde 1, Gülizar Makam Dizisinde 2, Mahur Makam Dizisinde 1, Buselik Makam Dizisinde 1, Kürdi Makam Dizisinde 7, Muhayyerkürdi Makam Dizisinde 2, Acemkürdi Makam Dizisinde 2, Hüzzam Makam Dizisinde 3, Rast Makam Dizisinde 2, Sultaniyegah Makam Dizisinde 2, Saba Makam Dizisinde 2 ve Eviç makam dizisinde 4 adet türküden oluştuğu görülmektedir. Aşağıda şekil 1’de türkülerde kullanılan makam dizilerinin yüzde-frekans değerlerine ait grafik yer almaktadır.

Şekil 1. Türkülerde Kullanılan Makam Dizilerinin Yüzde-Frekans Değerleri

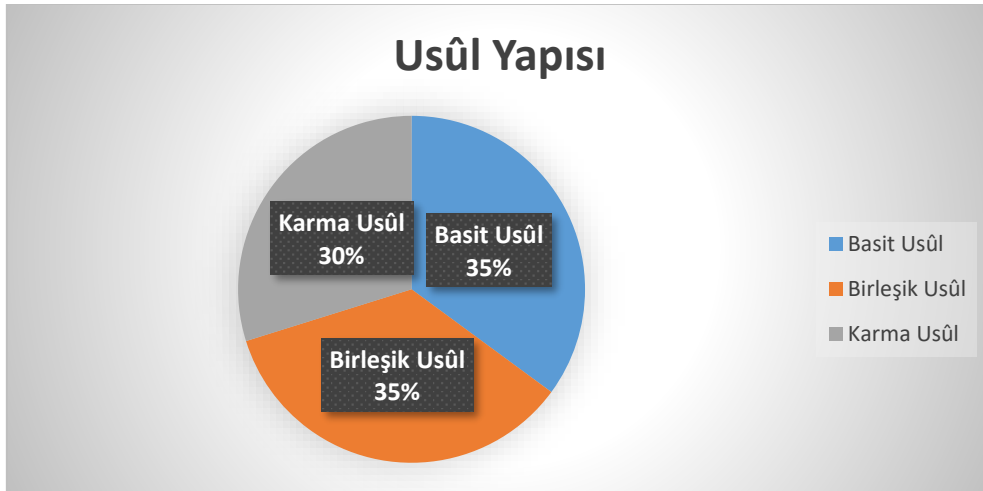
Şekil 1’de görüldüğü gibi kullanılan makam dizilerinin; %9’unu Uşşak, %16’sını Hüseyni, %12’sini Hicaz, %11’sini Segâh, % 2’sini Çargâh, % 2’sini Nihavend, % 4’ünü Gülizar, %2’sini Mahur, % 2’sini Buselik, %12’sini Kürdi, % 4’ünü Muhayyerkürdî, % 4’ünü Acemkürdi, %5’ini Hüzam, % 4’ünü Rast, % 4’ünü Sultaniyegâh, % 4’ünü Saba ve %7’sini Eviç makam dizilerinin oluşturduğu görülmektedir. Bu verilerden hareketle en fazla tercih edilen makam dizisinin hüseyni makam dizisi olduğu görülmektedir.

Ortaöğretim Müzik ders kitaplarında yer alan türkülerin usûl türlerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir.

Tablo 8. Türkülere Ait Usûl Bilgisi

Usûl	F	%
Basit Usûl	20	35
Birleşik Usûl	20	35
Karma Usûl	17	30
Toplam	57	100

Tablo 8 incelendiğinde; ortaöğretim Müzik dersi kitaplarında yer alan türkülerin Basit Usûlde 20, Birleşik Usûlde 20 ve Karma Usûlde 17 adet olduğu tespit edilmiştir. Aşağıda şekil 2’de türkülerde kullanılan usûl bilgilerinin yüzde-frekans değerlerine ait grafik yer almaktadır.

Şekil 2. Türkülerin Usûl Yapısı

Şekil 2’de görüldüğü gibi Türkülerin usûl yapısı incelendiğinde, %35’inin basit usûl, %35’inin birleşik usûl ve % 30’unun da karma usûlden oluştuğu görülmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Değerler Eğitimi Boyutuyla Ortaöğretimde Türkülerin Yeri ve Önemi başlıklı bu çalışma için yapılan literatür taraması sonucunda; ortaöğretimde değerlerin öğretiminde ve bu konuda farkındalık kazandırılmasında müzik eğitiminin, bu eğitim içinde de Halk Müziğimizdeki türkülerin yeri ve önemi büyüktür. İçerisinde milli-manevi birçok duyguyu barındıran Halk müziği ürünü olan türküler bir toplumun kültürünü, yaşayış biçimini bütün yönleriyle yansıtan sözlü ve sözsüz ezgilerdir (Evsen ve Algi, 2018). Kültürel öğeleri içeren halk kültürü ürünlerinin eğitim amaçlı kullanıldığında, çocuklar üzerinde olumlu etkileri olduğu görülmüştür (Toker, 2011; Demir, 2008; Kurudayıoğlu, 2012; Balta, 2013; Bulut, 2013; Yangil ve Kerimoğlu, 2014). “Halk bilimi ürünlerinin eğitimde kullanılması, çocukların sözcük dağarcığını genişletmeye ve öğrencilere kültür aktarımının gerçekleştirilmesine katkı sağlamaktadır.” (Arı ve Top, 2016). Bu nedenle Türk Halk Müziği üzerine yapılan çalışmalar oldukça önemlidir (Göher, 2011). Türküler, geçmişten günümüze gelen kültürel birikimin sonucunda oluşmuştur. Her geçen gün unutulma tehlikesi ile karşı karşıya olan geleneğin gelecek kuşaklara aktarılması oldukça önemlidir. Bundan dolayı ders kitaplarında kültürel öğelere dolayısıyla türkülere yer vermek büyük önem taşımaktadır (Arı ve Top, 2016). Ayrıca okullarda değer aktarımını içeren şarkı ve türkülerin yer aldığı konserler düzenlenerek öğrencilere, pop müzik dışında da güzel müzik eserlerinin olduğunu fark ettirmek oldukça önemli görülmektedir (Karagözoğlu, 2020).

Bu genel sonuçlarla birlikte araştırma kapsamında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Araştırma kapsamında incelenen türkülerin % 21,05’inin 9. Sınıf, % 24, 56’sının 11. sınıf, %26,31’inin 10. Sınıf, %28,07’sinin ise 12. Sınıflarda yer aldığı görülmüştür.
- Ortaöğretim 9. Sınıf Müzik Dersi kitabı incelendiğinde; TRT Türk Halk Müziği Repertuarında yer alan 12 türküye yer verildiği görülmüştür. TRT repertuarında kayıtlı olan eserlerin farklı yörelerden ve farklı kaynak kişilerden oluştuğu tespit edilmiştir. Kitapta yer alan türküler ses aralığı, makamsal dizi, karar sesi, usûl konu-tema ve değerler eğitim bakımından incelenmiştir. Türkülerin 5 ile 10 ses aralığında değiştiği; Uşşak, Hüseyini, Hicaz, Kürdi, Muhayyer Kürdi, Mahur, Segâh makam dizilerinden oluştuğu; usûl bakımından ise basit usûlde 4, birleşik usûlde 6 ve karma usûlde 2 türkü bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen eserlerin büyük çoğunluğunun aşk-sevda temasında yazıldığı ve “sevgi” değerini taşıdığı görülmüştür.
- Ortaöğretim 10. Sınıf Müzik Dersi kitabı incelendiğinde, TRT Türk Halk Müziği Repertuarında yer alan 15 türküye yer verildiği görülmüştür. TRT repertuarında kayıtlı olan eserlerin farklı yörelerden ve farklı kaynak kişilerden oluştuğu tespit edilmiştir. Kitapta yer alan türküler ses aralığı, makamsal dizi, karar sesi, usûl konu-tema ve değerler eğitim bakımından incelenmiştir. Türkülerin 5 ile 10 ses aralığında değiştiği; Uşşak, Hüseyini, Hicaz, Rast, Saba, Eviç, Kürdi, Muhayyer Kürdi, Nihavend, Mahur, Gülizar, Segâh makam dizilerinden oluştuğu; usûl bakımından ise basit usûlde 6, birleşik usûlde 6 ve karma usûlde 3 türkü bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen eserlerin aşk-sevda, mutluluk, ağıt, yiğitlik, gurbet, imece temalarında yazıldığı ve “sevgi, vatanseverlik, yardımseverlik ve diğer” değerlerini taşıdığı

görülmüştür.

- Ortaöğretim 11. Sınıf Müzik Dersi kitabı incelendiğinde, TRT Türk Halk Müziği Repertuarında yer alan 14 türküye yer verildiği görülmüştür. TRT repertuarında kayıtlı olan eserlerin farklı yörelerden ve farklı kaynak kişilerden oluştuğu tespit edilmiştir. Kitapta yer alan türküler ses aralığı, makamsal dizi, karar sesi, usûl konu-tema ve değerler eğitim bakımından incelenmiştir. Türkülerin 5 ile 12 ses aralığında değiştiği; Buselik, Hüseyini, Hicaz, Eviç, Kürdi, Acemkürdi, Gülizar ve Segâh makam dizilerinden oluştuğu; usûl bakımından ise basit usûlde 3, birleşik usûlde 10 ve karma usûlde 1 türkü bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen eserlerin aşk-sevda, ağıt, yiğitlik temalarında yazıldığı ve “sevgi, vatanseverlik ve diğer” değerlerini taşıdığı görülmüştür.
- Ortaöğretim 12. Sınıf Müzik Dersi kitaplarını incelediğinde, ortaöğretim 12. Sınıf Müzik Dersi kitaplarında TRT Türk Halk Müziği Repertuarında yer alan 16 türküye yer verildiği görülmüştür. TRT repertuarında kayıtlı olan eserlerin farklı yörelerden ve farklı kaynak kişilerden oluştuğu tespit edilmiştir. Kitapta yer alan türküler ses aralığı, makamsal dizi, karar sesi, usûl konu-tema ve değerler eğitim bakımından incelenmiştir. Türkülerin 5 ile 11 ses aralığında değiştiği; Uşşak, Hüseyini, Hicaz, Rast, Kürdi, Muhayyerkürdi, Acemkürdi, Hüzam, Gülizar ve Sultaniyegâh makam dizilerinden oluştuğu; usûl bakımından ise basit usûlde 7, birleşik usûlde 8 ve karma usûlde 1 türkü bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen eserlerin aşk-sevda, ağıt, deyiş temalarında yazıldığı ve “sevgi ve diğer” değerlerini taşıdığı görülmüştür.
- İncelenen Türkülerin makamsal dizi özelliklerine bakıldığında; 5 Uşşak Makam Dizisi, 9 Hüseyini Makam Dizisi, 7 Hicaz Makam Dizisi, 6 Segâh Makam Dizisi, 1 Çargâh Makam Dizisi, 1 Nihavend Makam Dizisi, 2 Gülizar Makam Dizisi, 1 Mahur Makam Dizisi, 1 Buselik Makam Dizisi, 7 Kürdi Makam Dizisi, 2 Muhayyerkürdi Makam Dizisi, 2 Acemkürdi Makam Dizisi, 3 Hüzam Makam Dizisi, 2 Rast Makam Dizisi, 2 Sultaniyegâh Makam Dizisi, 2 Saba Makam Dizisi ve 4 adet de Eviç makam dizisinde türkünün yer aldığı görülmüştür.
- Türküler usûl bakımından incelendiğinde ise; 20 adet Basit Usûl, 20 adet Birleşik Usûl ve 17 adet Karma Usûlde eserin yer aldığı görülmüştür.
- Konu-tema bakımından incelendiğinde eserlerin büyük çoğunluğunun aşk-sevda konularında yazıldığı tespit edilmiştir.
- İncelenen türküler değerler eğitimi açısından değerlendirilirken, türkülerin büyük çoğunluğunun sevgi değerini içerdiği görülmüştür.

ÖNERİLER

1. Ortaöğretim müzik dersleri için repertuar oluşturulurken MEB tarafından kabul edilen on kök değer temel alınarak bu değerleri içeren türkü örneklerine yer verilmesi, öğrencilerin değer kazanımında ve değerlere yönelik farkındalık düzeylerinin artmasında etkili olacaktır. Bu nedenle repertuar hazırlanırken değerler eğitimi ile birlikte düşünülmelidir.

2. Müzik eğitimi ve değerler eğitimi birlikte düşünüldüğünde lise öğrencileri için yaşlarına uygun olan güncel türkülerin seçilmesine özen gösterilmelidir.
3. Türkülerin sınıf seviyelerine göre ve müzik kitaplarında yer alan ünitelere göre seçilmesi öğrenmeyi kolaylaştıracağından bu seviyelere dikkat edilmelidir.
4. Değerler eğitimine yönelik etkinlikler artırılarak, yaparak yaşayarak öğrenme ve eğlenerek öğrenme temelinde değerler eğitimi çalışmalarına ağırlık verilmelidir.
5. Değerleri içeren türkülerden oluşan etkinliklerle hem müzik dersleri daha zevkli hale gelecektir hem de değerlere yönelik farkındalığın artması sağlanabilir.
6. Konu ve içerik açısından türkülerin seçimine dikkat edilmeli ve eserler özenle seçilmelidir.
7. Küreselleşen dünyamızda toplumların kendi öz varlıklarını koruyarak gelecek nesillere aktarmaları giderek daha da zor bir hale gelmektedir. Kendi değerlerini bilmeden, öğrenmeden, kendi kültürüyle doğru düzgün tanışmadan farklı kültürlerle tanışan nesile kültürel birikimi ve değerlerini benimsetmek bir toplumun varlığını devam ettirmedeki en önemli kurallardan biridir. Dolayısıyla, toplumların varlıklarını sürdürebilmeleri, sahip oldukları kültürel değerleri gelecek nesillere aktarmaları ile mümkündür. Bu aktarımda da Türk Halk Müziği önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle türkülerin müziksel özelliklerinin, konu-tema ve değerler eğitimi açısından da incelendiği bu çalışma dışında türkülerini her yönü ile ele alan farklı çalışmalarda yapılmalıdır.

Etik Metni

“Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir. Bu çalışma Etik Kurul izni gerektirmeyen bir çalışmadır.”

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Bu çalışmada birinci yazarın katkı oranı %50, ikinci yazarın katkı oranı %50'dir.

KAYNAKÇA

- Anderson, C. A., Nicholas L. ve Eubanks, J. (2003). Exposure to violent media: The effects of songs with violent lyrics on aggressive thoughts and feelings. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(5), 960-971.
- Arı, B., Top, M.B. (2016). Türkülerin Ortaokul Türkçe Derslerinde Kullanımı ve İşlevleri. *Karadeniz Dergisi*. Sayı:30. S.78-91. DOI : 10.17498/kdeniz.513.
- Artun, E. (2009). Ortak Türk Kültürü Ürünlerinin Çocuk Edebiyatına Katkıları.turkoloji.cukurova.edu.tr (Erişim Tarihi: 20.12.2011).
- Ataman, A. (2009) Bu Toprağın Sesi – Halk Musikimiz. Yayına Hazırlayan: Süleyman Şenel. Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları.
- Aytaş, G. (2003). Türkülerde Turna. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*. (28) S. 13-33.

- Balta, E. E. (2013). Bilmecelerin Dil-Düşünme Bağlamında Eğitimdeki Yeri ve Önemi. *Turkish Studies*. 8 (1): 891-899.
- Bulut, M. (2013). Türkçe Eğitimi ve Öğretiminde Dil ve Kültür Aktarımı Olarak Atasözleri ve Deyimlerin Önemi. *Turkish Studies*. 8 (13): 559-575.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (10. Baskı) Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2008). *Educational Research: Planning, Conducting, And Evaluating Quantitative And Qualitative Research*. Upper Saddle River: Pearson.
- Demir, N. (2008). Avrupada Yaşayan 0-6 Yaş Grubu Türk Çocuklarına Türkçe ve Türk Kültürünün Öğretilmesinde Kullanılabilecek Bir Materyal: "Türk Ninnileri". *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 1 (5): 224-240.
- Dursun, D. (2018). Kültürel ve Yapısal Bakımdan Ardahan İli Âşıklık Geleneği. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dursun, D., Karagöz Dursun, D. (2022). Türk Halk Müziği Bağlamında Değerler Eğitimi Boyutuyla Bağlamanın Sosyo-Kültürel, Ekonomik Ve Dinsel Bir Çalgı Olarak Kullanımı. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi* Volume/Cilt: 8 No/Sayı: 1 (2022) 240-248. <https://doi.org/10.22252/ijca.1135825>
- Elbir, B., Bağcı, C. (2013). Değerler Eğitimi Üzerine Yapılmış Lisansüstü Düzeyindeki Çalışmaların Değerlendirilmesi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. Volume 8/1 Winter 2013, p.1321-1333, A
- Emnalar, A. (1998). *Türk Halk Müziği ve Nazariyatı*. Ege Üniversitesi Basımevi.
- Ersöz, B., Armağan, E., Kaya, F., Gümüş, K., Kocamanoglu, K., Savaş, Ö., Alpaslan, U., (2021) *Ortaöğretim Müzik Dersi 9 Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları. ISBN 978-975-11-4752-3.
- Evsen, F., Algi, S. TRT Repertuarında Bulunmayan Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzikal ve Edebi Analizi. *Güzel Sanatlar Araştırmaları. Çizgi Kitabevi Yayınları*. Ekim 2018. ISBN: 978-605-196-189-7.
- Gazimihal, M.R., (2006) *Anadolu Türküler ve Musiki İstikbalimiz*. Ötüken Yayınları.
- Göher Vural, F. (2011). Türk Kültürünün Aynası: Türküler. *e-Journal of New World Sciences Academy* 2011, Volume: 6, Number: 3, Article Number:D0068
- Güner, N. (1995). Ergenlerin Dinledikleri Müzik Türünün Depresyon Ve Saldırganlık Düzeyine Etkisi. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi.
- Hökelekli, H. (2013). *Değerler Psikolojisi ve Eğitimi*, Timaş Yayınları.
- İstanbulu, S. (2014). *Kültür Ve Müzik Eğitimi Ögesi Olan Türkülerde Kadın Temasının Analizi*. Doktora Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karagöz, B. (2013). *İlköğretim Öğrencilerine Değerlerin Okul Şarkıları Yoluyla Kazandırılması*. Doktora tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karagözoğlu, N. (2020). İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Dinlediği Şarkıların Sözlerinin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)* Cilt: 7, Sayı: 8, s. 56-78.
- Kurudayıoğlu, M. (2012). Temel Dil Becerilerinin Kazandırılması Açısından Tekerlemeler. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*. 15: 40-62.
-

- MEB. (2021). Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği. <http://www.meb.gov.tr/mevzuat/liste.asp?ara=7&Submit=Listele> (Erişim Tarihi:03.11. 2021).
- Meydan, H. (2012). İlköğretim Okullarında Değerler ve Karakter Eğitimi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, s. 1. SÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Merriam, S. B. (1998). Qualitative research and case study applications in education. Jossey-Bass Publishers.
- Öncü, A. (2011), Trabzon Türküleri (Tasnif, İnceleme, Metin), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı.
- Polat, S. (2020). Kültürün Dinamik Öğeleri Olarak Sanat ve Müzik. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi. 9 (2). 1557/1771. Retrieved from <http://www.itobiad.com/tr/issue/54141/703142>
- Sezer, F. (2011). Öfke Ve Psikolojik Belirtiler Üzerine Müziğin Etkisi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 8 (1), 1473-1493.
- Şen, Y. (2006). Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Gelişiminde Müziğin Önemi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2006; 7(1):337-344.
- Şimşek, H. ; Yıldırım, A. (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara:Seçkin Yayıncılık.
- Taşal, B. ve Vural, F. (2011). Şarkı Sözlerinde Şiddet Öğesi: Aksaray İli İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileriyle Yapılan Bir Çalışma. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (25), 251-259.
- Toker, S. (2011). Türkçenin Anadili Olarak Öğretiminde Ninni ve Tekerlemelerin Yeri. Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi. 1 (1): 25-29.
- Topalak, Ş. (2021). MEB Anadolu Liseleri Öğretmen Kılavuz Kitaplarında Yer Alan Türkülerin İçerik Analizi. Motif Akademi Halk Bilimi Dergisi. Cilt: 14, Sayı: 34, 617-635.
- Toptaş, B., Güler, E. (2016). İlk ve Ortaöğretim Müzik Kitaplarında Türk Halk Müziği Eserlerinin İçerik Analizi. İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi. Cilt/Vol. 2 Sayı/No. 1 (2016): 1-20.
- Ülken, H.Z. (1964). Bilgi ve Değer. Aytemiz Kitabevi. s.75.
- Yangil, M. K. Ve Kerimoğlu, C. (2014). Bilmecelerin Eğitimdeki Yeri ve Önemi. Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi. 4 (2): 341-354.
- Yeniyol, A. (2016). Ortaöğretimde Manevi Değerler ve Eğitimi. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yin, R. (1984). Case Study Research: Design And Methods. (3rd. Edt.). Sage Publications.